

“นวัตกรรมชุมชน”

เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน



“นวัตกรรมชุมชน”

เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน



“สวัสดิการชุมชน”

เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน

ISBN

พิมพ์ครั้งที่ 1

จำนวน

ที่ปรึกษา

บรรณาธิการ/เรียบเรียง

เรียบเรียง

ออกแบบปกและรูปเล่ม

ประสานการผลิต

จัดพิมพ์โดย

ที่อยู่ติดต่อ

พิมพ์ที่

มีนาคม พ.ศ.2561

1,500 เล่ม

จิตติ มงคลชัยอรัญญา,
พรรณทิพย์ เพชรมาก,
อัมพร แก้วหนู

สุวิมล มีแสง, สมจิตร จันทร์เพ็ญ,
นิติพงษ์ ศรีระพันธ์, เฉลิมเกียรติ ตะดวงดี
อนพล ศรีใส, ภัคคินี นับงาม,
วัชรารัตน์ จันทร์ขำ, สุกัดจิรา อินสว่าง,
พิชยาภรณ์ หาญวณิชานนท์

อินทิรา วิทยสมบูรณ์

อรวรรณ แป๊ะสมัน

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มูลนิธิมั่นพัฒนา

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง

จังหวัดปทุมธานี 12120

โทรศัพท์ 0-2 564 4440 ต่อ 1321

โทรสาร 0-2 564 4429

บริษัท มาตาการพิมพ์ จำกัด

คำนำ

หนังสือ “สวัสดิการชุมชน” เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน เล่มนี้ เป็นการรวบรวมกรณีตัวอย่างกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลจำนวน 8 กองทุนที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพหุภาคี อันประกอบด้วย สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เครือข่ายสวัสดิการชุมชนระดับประเทศ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมกองทุนสวัสดิการชุมชนในคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) มูลนิธิมั่นพัฒนา และวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่ามีผลงานให้บริการสมาชิกดีเด่นในหลากหลายประเภทมากกว่าเรื่องเกิด แก่ เจ็บ ตาย แต่ยังรวมถึง การดูแลเด็ก เยาวชน ครอบครัว การสนับสนุนการศึกษา การส่งเสริมอาชีพ การจัดการสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาที่อยู่อาศัย ฯลฯ อีกด้วย ตามโครงการมอบรางวัลองค์กรสวัสดิการชุมชน : ผู้สรรค์สร้างความมั่นคงของมนุษย์ตามปณิธานของ ศาสตราจารย์ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ที่ปรากฏในข้อเขียนเรื่อง “คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน” ประจำปี 2561 ซึ่งกองทุนทั้ง 8 นี้จะได้รับโล่เกียรติยศพร้อมใบประกาศเกียรติคุณจากสถาบันป๋วย อึ๊งภากรณ์และองค์กรภาคี ในพิธีมอบรางวัล “ธรรมาภิบาลดีเด่น แห่งปี 2561” ในวันศุกร์ที่ 9 มีนาคม 2561 ณ บริเวณอาคารศูนย์การเรียนรู้ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผลงานของกองทุนทั้ง 8 ไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกผู้ได้รับประโยชน์จากบริการเท่านั้น หากแต่ยังเป็นตัวอย่างของพลังชุมชน และทุนทางสังคมที่มีในสังคมไทย เอื้ออาทรต่อกัน ช่วยให้คนไทยมีความสุขยิ่งขึ้น ประเทศไทยน่าอยู่มากขึ้น ที่สำคัญคือ เป็นกลไกหนึ่งที่ป้องกันไม่ให้เกิดวิกฤตที่ร้ายแรง หรืออดช่องว่างที่ระบบสวัสดิการของรัฐและ/หรือเอกชนไม่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง หรือทันเวลา

ขอขอบคุณกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทั้ง 8 องค์กรภาคีที่ร่วมจัดการประกวดผลงานและร่วมเป็นเจ้าของภาพมอบรางวัล และมูลนิธิมั่นพัฒนาที่สนับสนุนการพิมพ์หนังสือเล่มนี้ ให้เราได้เห็นน้ำใจ แนวคิด แนวทางการทำงานพึ่งตนเอง โดยไม่หวังรอความช่วยเหลือจากรัฐหรือภายนอกแต่ฝ่ายเดียว ทำให้องค์กรสวัสดิการชุมชนอื่นๆ นิสิตนักศึกษา นักวิชาการ นักพัฒนาทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้สนใจ รวมทั้งผู้กำหนดนโยบายระดับท้องถิ่นและระดับชาติได้เรียนรู้ และได้แนวทางพัฒนา/สร้างเสริมระบบสวัสดิการสังคมให้แก่คนในประเทศไทยต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตติ มงคลชัยอรัญญา
คณบดีวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2561



คำนำ

“หนึ่งบาทไม่ขาดเพื่อน การจัดสวัสดิการที่มากกว่าการออม กองบุญน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน” คำสำคัญต่างๆ ถ่ายทอดผ่านการพูดคุย เล่าเรื่อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิก คณะกรรมการและภาคีเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ปัจจุบันการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลก้าวเข้าสู่ปีที่ 14 นับจากปี 2548 ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนจากรัฐบาล โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี 2553 มีนโยบายสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพในสัดส่วนการออมของสมาชิก ไม่เกิน 365 บาท/ราย/ปี เป็นการสมทบจากสามฝ่าย (1:1:1) ได้แก่ 1) การออมจากสมาชิกในชุมชน 2) สมทบจากรัฐบาลผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และ 3) สมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบัน มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล จำนวน 5,944 กองทุน จำนวนสมาชิก 5,513,835 ราย

องค์กรสวัสดิการชุมชน เป็นองค์กรที่จัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกในชุมชน การปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของเครือข่ายองค์กรสวัสดิการชุมชน จนเกิดเป็นกระบวนการจัดสวัสดิการชุมชนและรัฐให้การสนับสนุนบางส่วน ถือเป็นทิศทางสำคัญของไทย ที่จะทำให้คนมีชีวิตมั่นคง พอเพียง ดำเนินงานตามหลักบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม สอดคล้องกับแนวคิดจากข้อเขียนของ ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เรื่อง “คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง : การคร่ำครวญมาถึงเชิงตะกอน” ทั้งนี้ กองทุนสวัสดิการชุมชน ได้เสนอขอรับรางวัลองค์กรสวัสดิการชุมชน : ผู้สรรค์สร้างความมั่นคงของมนุษย์ ตามแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ “คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากคร่ำครวญมาถึงเชิงตะกอน” ในปี 2561 เป็นปีที่ 3 จากระดับจังหวัด จำนวน 102 กองทุน ผ่านกระบวนการพิจารณาถ่วงน้ำหนักในระดับภาค สู่ระดับประเทศ และได้รับรางวัลจำนวน 8 กองทุน 8 ประเภทรางวัล

ผลงานสำคัญของกองทุนฯ ที่ได้รับรางวัลความดีในครั้งนี่ จึงเป็นการแสดงออกถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจของกองทุนสวัสดิการชุมชนทั่วประเทศ ในการร่วมสืบสานปณิธานและความมุ่งหวังของศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ **“ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี”** ยังคงเป็นประโยคที่แสดงถึง ความเอื้ออาทรที่เกิดจากการแบ่งปันระหว่างกัน ความสุขจากการดำเนินงาน ใจที่เปิดกว้างของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความยั่งยืนให้แก่กองทุนสวัสดิการชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กุมภาพันธ์ 2561



คำนำ

การขับเคลื่อนชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การวางรากฐานให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมถึงส่งเสริมการมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาและสามารถดูแลคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเอง หนึ่งในกลไกที่สำคัญอันหนึ่งที่มีอยู่ในปัจจุบันคือ ระบบสวัสดิการชุมชนที่มีอยู่ทั่วประเทศกว่า 5,944 กองทุน เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายสวัสดิการชุมชน ดังนั้นการที่ สถาบันปวຍ อັงภากรณั์ พิจารณามอบรางวัลให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีผลงานโดดเด่นด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความมั่นคงของสมาชิกในชุมชน รวมถึงการพัฒนาาระบบสวัสดิการใหม่ ๆ การบริหารจัดการกองทุนตามระบบธรรมาภิบาลที่ดี รวมถึงส่งเสริมการสร้างคุณค่าและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนและสังคม นับเป็นการยกย่อง เชิดชู ของค์กร/กองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ รวมถึงเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม

มูลนิธิมั่นพัฒนา มีพันธกิจหลักที่ให้ความสำคัญด้านการพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ ที่มีการผสมผสานและสร้างสมดุลให้กับท้องถิ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จึงมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสให้การสนับสนุนโครงการมอบรางวัลองค์กรสวัสดิการชุมชน : ผู้สรรค์สร้างความมั่นคงของมนุษย์ ตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์ ดร.ปวຍ อັงภากรณั์ **“คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน”** เพื่อเป็นการสืบสานเจตนารมณ์ของ ศาสตราจารย์ ดร.ปวຍ อັงภากรณั์ ที่จะมุ่งหวังให้คนในสังคมมีปัจจัยพื้นฐานได้รับสวัสดิการสังคมที่ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีมีชีวิตที่มั่นคงพอเพียงทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กระบวนการสร้างเสริมสังคมสวัสดิการ ที่จะมีการพัฒนาในรูปแบบที่หลากหลาย
ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์สังคมปัจจุบัน และเหมาะสมกับบริบทของ
แต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะก่อให้เกิดเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนา
ที่ยั่งยืนของชุมชนต่อไป พร้อมกันนี้ มูลนิธิมั่นพัฒนาขอแสดงความยินดีกับทุก
องค์กร/กองทุนสวัสดิการชุมชนที่ได้รับรางวัลครั้งนี้ และเป็นกำลังใจให้กับทุก
กองทุนสวัสดิการชุมชนทั่วประเทศ มา ณ โอกาสนี้

มูลนิธิมั่นพัฒนา
มีนาคม 2561



สารบัญ

3 คำนำ

12 ครอบคลุมรอบอุ้น คุณภาพชีวิตดี ผู้สูงอายุมีคุณค่า นำพาสังคมน่าอยู่
กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

27 ยุทธศาสตร์ 3 สายใยรัก : สร้างเสริมสุขภาวะที่ดีคนกับพริก
สวัสดิการชุมชนตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

35 เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน ชุมชนร่วมสร้าง เพื่อการเติบโตที่ดีมีคุณภาพ
กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

45 สวัสดิการชุมชนสู่ธุรกิจเพื่อสังคม...
เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs ตำบลท่างาม
กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

57 สวัสดิการสร้างความสุข ชุมชนอยู่อย่างญาติมิตร เกิดการพัฒนา
อย่างยั่งยืน กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลลอย อำเภอปอง จังหวัดพะเยา

65 บริหารกองทุนอย่างมีธรรมาภิบาล : ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต
คลองทับจันทร์ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

74 เชื่อมโยงเครือข่ายอย่างมีศิลปะ ขับเคลื่อนงานด้วยใจมุ่งมั่น
พัฒนาอย่างต่อเนื่อง กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางเลน
อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

84 สืบสานประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย วิถีชุมชนตำบลหนองหงส์
กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

92 ภาคผนวก



+ ๗๐๐ อิงทศน

**ผลการพิจารณา รางวัลองค์กรสวัสดิการชุมชน
: ผู้สรรค์สร้างความมั่นคงของมนุษย์
ตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์
“คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง
จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน
ประจำปี 2561**



ประเภทรางวัล	กองทุนสวัสดิการชุมชน
1) ด้านการสร้างครอบครัวอบอุ่น การดูแลผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพชีวิต และคุณค่าในสังคม	กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบล ห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท
2) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การรักษา ดูแล ป้องกัน สุขภาวะของคนในชุมชน	กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
3) ด้านการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษา เพื่อการเติบโตเป็นคนดี และมีคุณภาพ	กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล บ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
4) ด้านการพัฒนาการประกอบอาชีพพัฒนา ระบบเศรษฐกิจชุมชน และการแก้ปัญหาหนี้สิน	กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
5) ด้านการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงาน การจัดการขยะการจัดการและ พื้นฟูภัยพิบัติ	กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลออย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
6) ด้านการจัดการ/จัดสรรที่ดินทำกิน เพียงพอ ต่อการดำรงชีพ การจัดการที่อยู่อาศัย การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร	ไม่มีกองทุนได้รับรางวัล
7) ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ กองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาล	กองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลคลองทับจันทร์ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
8) ด้านผลงานการจัดสวัสดิการชุมชนแบบองค์รวม หลายมิติ สามารถเชื่อมโยง/บูรณาการทรัพยากรจาก หลากหลายแหล่งเพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิกได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาล ตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
9) ด้านการฟื้นฟูระบบคุณค่าทางวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกลุ่ม หนุนช่วยเพื่อนร่วมทั้งร่วมมือกับหน่วยงาน/ภาคี เครือข่ายต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน และสังคม	กองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“ครอบครัวอบอุ่น คุณภาพชีวิตดี ผู้สูงอายุมีคุณค่า นำพาสังคมน่าอยู่” กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

สถานการณ์ภาพรวมประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 10.5 ล้านคน ทั้งนี้จากการคาดการณ์ประชากรในปี 2574 ประเทศไทยจะมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปจะเพิ่มสูงขึ้นถึง 19 ล้านคน ของประชากรทั้งหมดส่งผลให้ประเทศไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) การเปลี่ยนแปลงทางประชากรสู่สังคมสูงวัยเป็นปัญหาที่สังคมไทยต้องตระหนัก ที่วัยแรงงานต้องรับภาระการเลี้ยงดูกลุ่มประชากรผู้สูงอายุและเด็กมากขึ้นเรื่อยๆ จากที่เคยเป็นประชากรเยาว์วัยในอดีต ได้กลายเป็นประชากรสูงอายุในปัจจุบัน และกำลังจะสูงวัยยิ่งขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต

ขณะเดียวกันพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยงู ก็ได้เผชิญสถานการณ์กับปัญหาดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้จึงเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ชุมชนได้ลุกขึ้นมาจัดการเพื่อวางแผนยกระดับการทำงานเตรียมความพร้อมต่อการจัดการปัญหาของชุมชน โดยที่นี้ได้ใช้ “กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู” เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อการแก้ปัญหาและเชื่อมโยงขบวนผู้คนในพื้นที่ตำบลของตนเอง



กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู ตั้งอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยงู อำเภอหันคาจังหวัดชัยนาท มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 32.78 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 20,487 ไร่ มีประชากรจำนวน 7,745 คน 1,845 หลังคาเรือน ประชาชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเป็นลูกจ้างในกิจการโรงสีข้าว โรงงานประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ โรงงานทำรองเท้า ค้าปลีกค้าส่ง และอุตสาหกรรมในครัวเรือน มีกลุ่มอาชีพทำซอ ทำพริกแกง ขนม ไม้แขวนเสื้อ ปุยข้าวภาพ และไร่นาสวนผสม ฯลฯ

การสื่อสารสร้างความเข้าใจ จุดประกายจัดตั้ง “กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู”

จุดเริ่มต้นของกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู ได้รับคำแนะนำจากทีมคณะทำงานกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดชัยนาท โดยแกนนำสำคัญคือนายปรีดา เกิดพร้อม (เสียชีวิตแล้ว) และผู้บริหารท้องถิ่นได้เห็นความสำคัญต่อเรื่องนี้ จึงมีการประชุมปรึกษาหารือกับผู้นำชุมชน 11 หมู่บ้าน ถึงสาระสำคัญการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนและประโยชน์ที่ประชาชนในตำบลห้วยงูจะได้รับ จึงมีมติเห็นควรดำเนินการ ในวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 โดยมีคณะกรรมการจำนวน 42 คน ประกอบด้วยผู้บริหารและสมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ประธานชมรมผู้สูงอายุ ที่ปรึกษาเป็นผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ และปลัดเทศบาลตำบล

ช่วงแรกการสื่อสารประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก ได้เน้น **กลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ** เปิดรับสมัครครั้งแรกในวันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2554 ครั้งนั้นมีผู้สนใจสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกจำนวน 384 คนจากนั้น “กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู” ที่เน้นให้สมาชิกและชุมชนเป็นเจ้าของมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนสำคัญในการจัดการสวัสดิการ การประชุมสามัญปีละ 2 ครั้ง ต้องมีกระบวนการระดมความคิดเห็น และความต้องการของสมาชิก เพื่อนำมาสู่การจัดสวัสดิการที่สอดคล้องเหมาะสม ประกอบกับท้องถิ่นได้จัดทำแผนพัฒนาและบรรจุเข้าแผนประมาณสมทบมากกว่า 5 ปี



โครงสร้างคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนครอบคลุมทั้ง 11 หมู่บ้าน โดยมีประธานชมรมผู้สูงอายุทุกหมู่บ้านเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนสวัสดิการชุมชน มีสมาชิกกองทุนจากหลากหลายกลุ่ม มีจำนวน 1,148 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2560) ประกอบด้วย

- เด็กและเยาวชน	328 คน	คิดเป็นร้อยละ 28.40
- บุคคลทั่วไป	421 คน	คิดเป็นร้อยละ 36.10
- ผู้สูงอายุ	358 คน	คิดเป็นร้อยละ 31.20
- ผู้ด้อยโอกาส	22 คน	คิดเป็นร้อยละ 2.40
- พระภิกษุ	2 คน	คิดเป็นร้อยละ 0.17
- ผู้พิการ	17 คน	คิดเป็นร้อยละ 1.73

การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของ

สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู

(1) สมาชิกที่จ่ายเงินสมทบกองทุนจะมีผลคุ้มครองเมื่อสมทบเงินครบ 180 วัน มีผลคุ้มครอง 1 ปี ต่อ ปี นับตั้งแต่วันส่งเงินเข้ากองทุน ถ้าไม่ส่งหรือขาดส่งจะไม่ได้รับสวัสดิการต่างๆ

(2) กรณีสมาชิกเสียชีวิต ทายาท/ผู้จัดการศพจะได้รับเงินสวัสดิการค่าทำศพ ดังนี้

- 2.1 อายุแรกเกิด ถึง อายุ 60 ปี
จ่ายค่าทำศพ จำนวน 6,000 บาท / คน / ปี
- 2.2 อายุ 61 ปี ถึง อายุ 70 ปี
จ่ายค่าทำศพ จำนวน 5,000 บาท / คน / ปี
- 2.3 อายุ 71 ปี ขึ้นไป
จ่ายค่าทำศพ จำนวน 4,000 บาท / คน / ปี
- 2.4 กรณีเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุรับเงินค่าทำศพ
อีกหนึ่งเท่าตามเกณฑ์อายุ



(3) กรณีเจ็บป่วยนอนโรงพยาบาลได้รับเงินค่าพักค้างคืน 500 บาท ปีละ 2 ครั้ง (ให้ยื่นใบรับรองแพทย์ภายใน 60 วัน)

(4) กรณีคลอดบุตร

4.1 กรณีขวัญฤกษ์เด็กแรกเกิด 500 บาท / คน / ปี

4.2 กรณีแม่ได้รับเงิน 1,000 บาท/ปี

4.3 กรณีพ่อได้รับเงิน 500 บาท/ปี

4.4 กรณีแม่เด็กให้ค่าพักค้างคืนโรงพยาบาล ตาม ข้อ 3

(5) การดำรงเป็นสมาชิกครบ 3 ปี ได้รับเงินเพิ่ม 2,000 บาท ครบ 6 ปี ได้รับเงินเพิ่ม 3,000 บาท

(6) ทุนการศึกษา

นักเรียนที่สมัครเป็นสมาชิกศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 3 ขวบ ถึงปริญญาตรี ได้รับทุนการศึกษา ปีละ 500 บาท สมัครครบ 1 ปี รับทุนละ 800 บาท

ทุนแห่งความสำเร็จของนักเรียนผู้สูงอายุในโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิก ทุนละ 500 บาท

(7) สวัสดิการด้านสาธารณสุขประโยชน์อื่นๆ ตามมติที่ประชุมของ คณะกรรมการ

กรณีกองทุนมีผลกำไรให้สามารถเบิกจ่ายเป็นค่าบริหารจัดการได้ไม่เกิน 30% และส่วนที่เหลือเป็นทุนสำรองทั้งหมด โดยการใช้จ่ายให้คำนึงถึงความประหยัด จำเป็นและความมั่นคงของกองทุนเป็นที่ตั้ง



ครอบครัวอบอุ่น การดูแลผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพชีวิต และคุณค่าในสังคม

กองทุนสวัสดิการ

เทศบาลตำบลห้วยงู



ยุทธศาสตร์



7 ส.

ระบบดูแลผู้สูงอายุ

เส้นทางสร้างระบบ

สร้างทีมเครือข่าย

ส่วนร่วมประชาชน

สานพลังเครือข่าย

เสริมสุขวัฒนธรรม

สนับสนุนทรัพยากร

สอดคล้องบริบท

>> Strong = มั่นคง เสริมสร้างความเข้มแข็ง
สถาบันครอบครัวอบอุ่นหนุนเสริมเสริมชุมชน

>> Smart = มั่งคั่ง ยกระดับการพัฒนา
ทรัพยากรชุมชนเกื้อหนุนผู้สูงอายุ

>> Smile = ยั่งยืน สร้างพลังเครือข่ายประชา
รัฐจัดบริการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการดูแลผู้สูงอายุ ต.ห้วยงู

เป้าหมายที่ 1 ครอบครัวผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงทางด้านสุขภาพ

เป้าหมายที่ 2 ครอบครัวเข้าร่วมรณรงค์ความอบอุ่น

เป้าหมายที่ 3 ครอบครัวผู้สูงอายุ(บ้าน) สร้างผู้สูงอายุตำบลห้วยงู

สังสรรค์ สร้างความมั่นคง
ของชีวิตคนในชุมชนรวมกัน
การบริหารจัดการใช้หลัก
“สังฆะธรรม” คือวงจรแห่ง
ชีวิตที่เป็นจริงคือ เกิด แก่
เจ็บ ตาย

ธรรมาภิบาล 6 ประการ
บริหารจัดการตามความเป็นอยู่
ตามบริบทของพื้นที่โดยแท้จริง
การรับสมัครสมาชิกเอื้อ
ประโยชน์กับการรับสมาชิกอายุ
75 ปี , 80 ปี

ธรรมมาภิบาล 6 ประการ
1. มีธรรม 2. คุณธรรม
3. โปร่งใส 4. มีส่วนร่วม
5. มีความรับผิดชอบ
6. มีความคุ้มค่า

7 สวัสดิการ

สวัสดิการชุมชนห้วยงู

สมาชิก 180 วัน

การคลอดบุตร

การมอบทุนศึกษา

การป่วยนอน ร.พ.

การดำรงสมาชิก

การเสียชีวิต

สวัสดิการสาธารณะ

5 ส.

มั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม

มั่นคงด้านสุขภาพ

มั่นคงด้านสังคม

มั่นคงด้านเศรษฐกิจ

มั่นคงด้านสวัสดิการ

บริษัททั่วไปหวังผลกำไรเป็นเงิน

แต่บริษัทสร้างสุขตำบลห้วยงูหวังผล คือ “ความสุข”

เทศบาลตำบลห้วยงู จากประชากรจำนวน 7,745 คน มีประชากร ผู้สูงอายุทั้งหมด 1,250 คน และมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นการมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นทำให้เห็นว่าจะต้องมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุ ที่กำลังจะมาถึงเพราะผู้สูงอายุถือเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดโรคต่างๆ ในเวลาเดียวกัน หากประชาชน ชุมชน ไม่ได้มีการวางแผนและเตรียมตัวจะทำให้มีปัญหาคาความรุนแรงเพิ่มขึ้น

ความท้าทายดังกล่าวแกนนำและสมาชิกกองทุนฯ มีความเห็นร่วมกันว่า “ต้องพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้มากกว่าการบริหารจัดการที่เน้นสวัสดิการโดยใช้เงินเป็นที่ตั้ง” สวัสดิการที่ผู้สูงอายุได้รับจากหน่วยงานรัฐจากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้นพบว่าไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการดำรงชีพ กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู จึงให้ความสำคัญต่อเรื่องนี้เพื่อวางแผนงานการดูแลผู้สูงอายุใน ปี 2560 โดยมีรูปแบบ **บริษัทสร้างสุขตำบลห้วยงู** ขึ้นมาที่มีการเชื่อมโยงสานพลังสร้างสุขร่วมกัน 9 เครือข่าย ได้แก่ 1) กองทุนสวัสดิการชุมชน 2) กองทุนสุขภาพ 3) วัด 4) วัดตำบลห้วยงู 4) เทศบาลตำบล 5) อสม. 6) ชมรมผู้สูงอายุ 7) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 8) โรงเรียน 5 โรงเรียนตำบลห้วยงู 9) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล เป็นกลไกขับเคลื่อนมาดูแลผู้สูงอายุตำบลห้วยงู สร้างความสำเร็จในการเชื่อมแผน เชื่อมระบบ เชื่อมงบ เชื่อมคน โดยมีการประชุมร่วมกัน ทุกวันที่ 7 ของทุกเดือน และเชื่อมโยงหน่วยงานอื่นๆ เช่น สภากลางชุมชนตำบล สถานีตำรวจ ฯลฯ เข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำแผนงานแบบบูรณาการเครือข่ายในตำบล และภายนอก การขับเคลื่อนดูแลผู้สูงอายุตามกรอบแนวคิด “**ครอบครัวอบอุ่น คุณภาพชีวิตดี ผู้สูงอายุมีคุณค่า นำพาสังคมน่าอยู่**”

กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงูได้ประเมินสถานการณ์ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากซึ่งเป็นไปตามกระแสสังคมและพัฒนาไม่หยุดยั้ง ทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมของประเทศ



และของโลก ก็มีการสะท้อนออกมาให้เห็นในรูปแบบของความเปราะบางของครอบครัว ได้แก่ การหย่าร้าง หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับครอบครัว เช่น ความรุนแรงในครอบครัว การทอดทิ้งบุตร/ผู้สูงอายุ หรือปัญหาพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับครอบครัวในพื้นที่ตำบลห้วยงูด้วยความเป็นห่วงกับสถานการณ์นี้ จึงมีกระบวนการการสำรวจข้อมูลเพื่อให้รู้ถึง “ระดับความทุกข์ในครอบครัว” และจำแนกเป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด นำมาสู่การหนุนพลังสายใยรักครอบครัว ในครอบครัวข้ามรุ่น จำนวน 65 ครอบครัว และหนุนเสริมครอบครัว 330 ครอบครัว รวมทั้งการวางแผนในการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับครอบครัวพร้อมกับส่งเสริมและผลักดันเพื่อให้ครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พึงประสงค์ โดยมีเป้าหมายเดียวกันคือ เพื่อให้ครอบครัวในตำบลห้วยงูเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง มีความอบอุ่น มีความสุข และมีคุณภาพในครอบครัว



คุณลักษณะสำคัญ 12 ประการ

ครอบครัวอบอุ่นตำบลหัวงู

- 1) สมาชิกลดอายุในวันครอบครัว
- 2) ครอบครัวมีรายได้ต่อการดำรงชีพ
- 3) ไม่มีความรุนแรงในครอบครัว
- 4) ครอบครัวมีการรับประทานอาหารร่วมกัน
- 5) มีบ้านมั่นคงแข็งแรง และสะอาด
- 6) สมาชิกในครอบครัวมีการช่วยเหลืองานบ้าน
- 7) ครอบครัวทำกิจกรรมนอกบ้าน เดือนละ 1 ครั้ง
- 8) ครอบครัวประกอบอาชีพ
- 9) สมาชิกในครอบครัวที่มีพ่อ แม่บรรลุนิติภาวะ
- 10) ครอบครัวเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน
- 11) ครอบครัวอยู่ร่วมกันครบ 3 วัยในบ้านเดียวกัน
- 12) ครอบครัวที่มีเด็กปฐมวัยจะต้องมีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 ประเด็นนี้ ร้องเพลงกล่อมลูก เล่นนิทาน และเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

จัดเวทีครอบครัวข้ามรุ่น
สร้างความอบอุ่นในครอบครัว
โดยมีแกนนำ อพส. ้วยไธ

พึ่งตนเองไม่ได้

ครอบครัวอบอุ่นผู้สูงอายุ
เทศบาลตำบลหัวงู

พึ่งตนเองได้

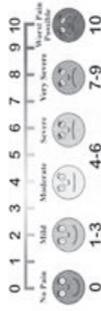
จัดเวทีครอบครัวอบอุ่นในชุมชน
มีแกนนำ อพส. ้วยไธ

กองทุนสวัสดิการ
ชุมชนเทศบาล
ตำบลหัวงู

ปัจจัย
เสี่ยง

กองทุนสวัสดิการ
ชุมชนเทศบาลตำบล
หัวงู

เป้าหมายครอบครัวอบอุ่น และการดูแลผู้สูงอายุ
ครอบครัวข้ามรุ่น 65 ครอบครัว



ปัจจัยเสี่ยง ทั้งหมด 7 ข้อ

- พฤติกรรมเสี่ยงสารเสพติด
- ดัดการพนัน
- พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
- พฤติกรรมความขัดแย้ง
- ถูกทอดทิ้ง หนีจากบ้าน
- เสื่อมพันธุภาพที่ตี
- พฤติกรรมต่อต้านทางสังคม

สร้างแผนชัดเจน มีระบบข้อมูลเป็นเครื่องมือ ปฏิบัติการร่วมอย่างมีพลัง

คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู กำหนดวันดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน มีการประสานงานหุ้นส่วนสร้างสุขประชาชนตำบลห้วยงู ได้แก่ ประธานคณะกรรมการเครือข่าย 9 เครือข่าย องค์กรต่างๆ ในชุมชน ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น สิ่งสำคัญคือ การปฏิบัติตามแผน และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้

1. เวทีครอบครัวข้ามรุ่น สร้างความอบอุ่นในครอบครัว โดยมีแกนนำอาสาสมัครดูแลผู้สูงวัยวัยใส (อผส.วัยใส) โดยกองทุนสวัสดิการชุมชนร่วมกับพมจ. อบรมการดูแลผู้สูงอายุ ให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในบ้าน มีอาสาสมัครผู้สูงอายุคอยเป็นพี่เลี้ยง สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้สูงอายุในครอบครัว
2. การสร้างพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงจากนักจัดการสุขภาพรูปแบบโครงสร้างการจัดการสุขภาพทั้ง 5 กลุ่มวัย ได้แก่ วัยแรกเกิด หญิงตั้งครรภ์ วัยทำงาน วัยผู้สูงอายุ ผู้พึ่งพิง
3. บริษัทสร้างสุขเทศบาลตำบลห้วยงู และการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว Long Term Care Center (LTCC) กลไกการขับเคลื่อน ได้แก่ เครือข่าย Family Community Center (FCC) และหุ้นส่วน 9 เครือข่าย โครงสร้างบริษัทสร้างสุขตำบลห้วยงู



ความมั่นคงด้านสุขภาพ

1. การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุดูแลสุขภาพตนเองในชมรมผู้สูงอายุในชุมชน
2. การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุฟื้นฟูร่างกายตัวเองด้วยกายอุปกรณ์ในชุมชน
3. การจัดบริการดูแลสุขภาพที่มีภาวะพึ่งพิงที่บ้าน



ความมั่นคงด้านสังคม

1. การพัฒนาต่อออก อส. วัยใสเป็นแกนนำครอบครัวเข้าร่วมรุ่นอบอุ่น
2. การกำหนดกิจกรรม 12 ประการสร้างครอบครัวข้ามรุ่นอบอุ่น
3. การสร้างสิ่งพึงระวัง 7 ประการต่อต้านครอบครัวอบอุ่น
4. การกำหนดแนวทางการประเมินครอบครัวอบอุ่น



บริษัทสร้างสุขตำบลวัยชรา

ประชุมรุ่นที่ ๕ และทำสรุบบทคัดย่อ

ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

1. การส่งเสริมการประกอบอาชีพของครอบครัวในชุมชนตำบลวัยชรา
2. การสนับสนุนทุนการส่งเสริมอาชีพที่สร้างคุณค่าให้กับผู้สูงอายุในสังคม



ผู้แทนสมาชิก

แกนนำ 3 วัย หมู่ละ 30 คน

ความมั่นคงด้านสวัสดิการ

1. การสนับสนุนให้ประชาชนนำขะยะมาแลกเปลี่ยนสวัสดิการชุมชน เพื่อรับสวัสดิการในผู้โยกไร้
2. การสำรวจคุณภาพชีวิตในครอบครัวสวัสดิการแห่งรัฐโดยเฉพาะผู้สูงอายุ และปฐมวัย
3. การนำสิ่งของที่จำเป็นให้กับครอบครัวผู้โยกไร้และเปราะบางในชุมชน



1. การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุในชุมชนปรับที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการใช้ชีวิตประจำวัน
2. การระดมทุนเครือข่ายชุมชนปรับบ้านให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
3. การซ่อมแซมบ้านให้ครอบครัวผู้สูงอายุและโยกไร้แบบพอเพียง



หลัก 3 ธรรม แนวปฏิบัติเกิดคุณค่า สร้างผลงานรูปธรรมสู่สาธารณะ

จากการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยยูง ตามหลัก 3 ธรรม เป็นแนวทางสำคัญร่วมกัน 1) “สัจจะธรรม” วงจรชีวิตที่เป็นจริง คือ เกิดแก่เจ็บตายเป็น 2) “ธรรมชาติประชาชนตำบลห้วยยูง” บริหารจัดการตามความเป็นอยู่บริบทของพื้นที่ และ 3) “ธรรมมาภิบาล” 6 ประการ นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม รับผิดชอบ มีความคุ้มค่า โดยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ สามารถดำเนินงานตามหน้าที่ได้อย่างเกิดผลสำเร็จในการจัดสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยยูง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกมิติ ตลอดจนสมาชิกและกลุ่มเป้าหมายให้ความสำคัญกับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยยูง เป็นกิจกรรมที่สร้างคุณค่ามากกว่าการสมทบเงินกองทุนสวัสดิการทำให้เกิดรูปธรรมสำคัญ ดังนี้

1. สมาชิกทุกช่วงวัยได้รับสวัสดิการที่ครอบคลุมในแต่ละประเภทฯ และสมาชิกของกองทุน กลุ่มครอบครัว ผู้สูงอายุมีความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. การทำงานเชื่อมโยงที่ดีระหว่างหมู่บ้านในตำบล ทั้งบ้าน วัด โรงเรียน อนามัย และองค์กรชุมชน บูรณาการร่วมโดยใช้กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยยูงเป็นกลไกในการบูรณาการทำงาน

3. เกิดการมีส่วนร่วมและสามารถรวบรวมสมาชิกได้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ท้องที่ และท้องถิ่นให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง โดยมีคณะกรรมการและเครือข่ายสามารถหนุนเสริมและสร้างความเข้มแข็งและสามัคคีกันในการบริหารกองทุน และจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกับเครือข่าย

4. เกิดศูนย์บริวารในชุมชน 11 ศูนย์ เครือข่าย อพส.ตำบลห้วยยูง มีความเข้มแข็ง และแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล

5. บ้านคั่นสุขผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตำบลห้วยยูง และบ้านทุนสร้างสุขผู้สูงอายุตำบลห้วยยูง โดยการซ่อมแซมบ้านให้กับครอบครัวผู้สูงอายุและผู้ยากไร้

6. ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวข้ามรุ่นอบอุ่นสร้างมาตรการครอบครัวอบอุ่น 12 ประการ เช่น มีสัมมาชีพรายได้ต่อการดำรงชีพ ไม่มีความรุนแรงในครอบครัว บ้านมั่นคงแข็งแรง สมาชิกครอบครัวอยู่ร่วมกันครบ 3 วัย หากมีเด็กปฐมวัย มีกิจกรรมเล่นิทาน ฯลฯ



7. เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรมตามแผนงานประชาชนทั่วไปให้การยอมรับ การเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนในตำบลห้วยงู นำไปสู่การบูรณาการทุกเครือข่ายในตำบล และเครือข่ายภายนอกชุมชน ทำให้ได้รับรางวัล ได้แก่

- 1) เป็นตำบลต้นแบบระดับประเทศไทยในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างองค์กรและความเชื่อมโยงในรูปแบบบริษัทสร้างสุขตำบลห้วยงู โดยมี นพ.วชิระ เพ็งจันทร์ อธิบดีกรมอนามัย และนายจรินทร์ จักกะพาก อธิบดีกรมส่งเสริมฯ เป็นประธานฯ ในการมอบฯ
- 2) เป็นตำบลต้นแบบด้านจิตสวัสดิการระดับประเทศ ความสำเร็จด้านการสร้างความมั่นคงด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ

นอกจากนี้การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมได้สร้างหลักประกันความมั่นคงด้านสุขภาพ และในด้านอื่นๆกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ โดยมีกระบวนการฟื้นฟู ตรวจสอบ ประเมินสุขภาพ จิตสวัสดิการฯ ทำให้เกิดผลรูปธรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมการจัดบริการดูแลที่บ้าน
2. การออกแบบเสริมหนุนพลังสายใยรักครอบครัวในครอบครัวข้ามรุ่น จำนวน 65 ครอบครัว หนุนเสริมครอบครัว 330 ครอบครัวในชุมชน
3. ครอบครัวผู้สูงอายุ 63 ครอบครัว ได้รับการดูแลต่อเนื่องแบบคุณภาพ ครอบครัวผู้สูงอายุฟื้นฟูตัวเองได้ 22 ครอบครัว
4. ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการมอบบ้านคืนสุข จำนวน 22 บ้าน เป็นแห่งแรกในประเทศไทย
5. สร้างคุณค่าทางสังคม ร่วมกับทางโรงเรียนสร้างสุขผู้สูงอายุตำบลห้วยงู ประจำปี 2560 โดยนักเรียนผู้สูงวัยที่เป็นสมาชิกท่านละ 500 บาท จำนวน 60 คน เป็นเงินจำนวน 30,000 บาท
6. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีอาชีพเสริมรายได้จากการทำดอกไม้จันทน์ พวงหรีด ของชำร่วย น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม





แนวทางการขับเคลื่อนงานในอนาคต

1. กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู มีแนวทางการขับเคลื่อนและยกระดับการทำงานเพื่อให้ชุมชนมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้
2. การจัดทำแผนพัฒนาเพื่อรองรับสังคมสูงวัยในทุกมิติ เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม สุขภาพ หนุนเสริมความเข้มแข็งของชุมชน
3. การขยายผลเชื่อมโยงเครือข่ายสานพลังภาคีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนไปสู่การสร้างสวัสดิการทางสังคม
4. การสนับสนุนผลิตภัณฑ์ฟื้นฟูสุขภาพ อาทิเช่น ลูกโป่งแป้ง เชือกลอก ถูทราย วงล้อหมุนไหล่ กั้นขวดนวดฝ่าเท้า
5. การสนับสนุนสวัสดิการชุมชน และผู้สูงอายุ อาทิเช่น การเยี่ยมบ้าน การตรวจสุขภาพ การมอบชุดเครื่องอุปโภคบริโภค การปรับสภาพแวดล้อมปรับปรุงบ้านให้เหมาะสมกับการอยู่อาศัย
6. สนับสนุนเสริมสร้าง “ครอบครัวข้ามรุ่นอบอุ่นมั่นคง” สร้างมาตรการครอบครัวอบอุ่น 12 ประการ

บทสรุป

ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยงูมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทั้งด้านโครงสร้างของประชากรและสังคม ซึ่งคู่ได้จากการเปลี่ยนแปลงจากลักษณะครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น การสร้างครอบครัวลดน้อยลง หรือครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวรูปแบบหนึ่งไปเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง สัมพันธภาพในครอบครัวที่เปลี่ยนไป และครอบครัวในปัจจุบันมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งครอบครัวสามวัยลดลง การใช้ “กองทุนสวัสดิการชุมชน” จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ได้สร้างการเรียนรู้และจัดกระบวนการ กิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดความตระหนักและความเข้าใจทั้งปัญหาและทางออกร่วมกัน จนนำไปสู่การวางแผนขับเคลื่อน สร้างภูมิคุ้มกันการปรับตัวและการส่งเสริมให้ครอบครัวชุมชนเป็นครอบครัวชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งหมายถึงตามแนวคิดของกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู “ครอบครัวอบอุ่น คุณภาพชีวิตดี ผู้สูงอายุมีคุณค่า นำพาสังคมอายุ”



แม้ว่าที่ผ่านมากว่า จะชักชวนชาวบ้านและชุมชนมาร่วมกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะชาวบ้านขาดความเข้าใจ ต่อการสร้างสวัสดิการโดยชุมชน แต่วันนี้ถือได้ว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า นอกจากกองทุนสวัสดิการชุมชนจะเป็นกองทุนจะได้รับผลประโยชน์ในเรื่อง เกิด แก่ เจ็บ ตาย ยังมีการจัดสวัสดิการดูแลชุมชนในทุกด้าน ยกเว้นการทำงานเพื่อไปหนุนเสริมช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส จนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญยังมีสภาองค์กรชุมชน ที่เป็นการรวมตัวของกลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆในตำบล โดยมี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รพสต. และหน่วยงานภาคีความร่วมมือ เพื่อเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้แก่ชาวบ้านในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน โดยมีกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นเครื่องมือการรวมกลุ่มที่ทำให้คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้รับประโยชน์ร่วมกัน อันเป็นปัจจัยสำคัญของการเกิดชุมชนเข้มแข็ง



ชื่อผู้ประสานติดต่อพื้นที่ :

นางสาวอรวรรณ เศรษฐพงษ์

กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู

โทร. 056 407 241 โทรสาร 056 407 241

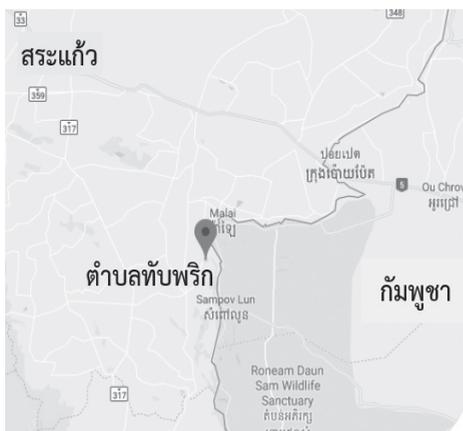
โทรศัพท์มือถือ 089 200 1827

ข้อมูลอ้างอิง

1. ไฟล์นำเสนอและเอกสารสมัครโครงการมอบรางวัลความดีฯ กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ประเภทที่ 1 ด้านการสร้างครอบครัวอบอุ่น การดูแลผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพชีวิต และคุณค่าในสังคม
2. อรวรรณ เศรษฐพงษ์. สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2561



“ยุทธศาสตร์ 3 สายใยรัก : สร้างเสริมสุขภาวะที่ดีคนกับพริก” กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว



สุดแดนสยามบูรพา

แนวกันเขตชายแดนกัมพูชา

ทับพริก เป็นตำบลในอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่รวมทั้งหมด 43,100 ไร่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน 1,088 หลังคาเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 3,795 คน พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบล เป็นพื้นที่ทำการเกษตร เป็นแนวกันเขตชายแดน

กับประเทศกัมพูชา ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 69 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก รองลงมาอาชีพรับจ้าง ค้าขาย, พนักงานบริษัท ฯลฯ ประชาชนมีรายได้เฉลี่ย 69,240 บาทบาท/คน/ปีซึ่งจากการศึกษาประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าของชุมชน “ผู้เฒ่าเล่าขาน ลูกหลานบันทึก” ชื่อตำบลทับพริกนั้น มีตำนานเล่าขานกันต่อๆ มาว่า ปี พ.ศ.2503 ช่วงนั้นมีบริษัทไม้เข้ามาสัมปทานตัดไม้ กลุ่มลูกจ้างชาวส่วยได้มาสร้าง “ทับ” ซึ่งหมายถึงเพิงพักอาศัยและปลูกต้นพริกไว้ที่พักจึงเป็นที่มาของคำว่า “ทับพริก” เดิมที่อยู่ภายใต้ตำบลคลองน้ำใส ต่อมามีการยกฐานะขึ้นเป็นตำบลทับพริก เนื่องจากตำบลเป็นแนวกันเขตชายแดนระหว่างประเทศกัมพูชา ทำให้ในอดีตที่ผ่านมาได้รับผลกระทบจากปัญหาชายแดนไทย การสู้รบ ปัญหาการรุกล้ำแรงงานข้ามชาติอยู่บ่อยครั้ง คำขวัญตำบลทับพริก “สุดแดนสยามบูรพา หลวงปู่พิลาศศักดิ์สิทธิ์ แหล่งผลิตเกษตรอินทรีย์ เขียวขจีเขากันเหลือง”



กองทุนโดยชุมชน เพื่อสวัสดิการชุมชนคนตำบลพริก

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริกนั้น ถือได้ว่าก่อกำเนิดจากการคิดหาหนทางเพื่อจัดการสุขภาพและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เนื่องจากเมื่อ อสม.ได้เข้าสำรวจชุมชนเพื่อจัดเก็บข้อมูลสุขภาพ รวมถึงการเข้าร่วมจัดทำประชาคม พบว่านอกเหนือจากปัญหาสาธารณสุขในชุมชนและความเจ็บป่วยแล้ว ประชาชนบางส่วนยังต้องประสบกับปัญหาหลายอย่างตามมาเช่น ปัญหาการขาดความเหลียวแลในยามเจ็บป่วย เนื่องจากทุกคนต้องออกไปทำงานหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ปัญหาการขาดรายได้ในยามเจ็บป่วย เป็นต้น ซึ่งถึงแม้ว่าในพื้นที่ตำบลทับพริกจะมีเงินทุนก้อนใหญ่จากกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลอยู่แล้วแต่ก็ประสบปัญหาในการนำงบประมาณมาช่วยเหลือประชาชนเนื่องจากข้อระเบียบการใช้เงินซึ่งถูกกำหนดมาจากส่วนกลางที่ให้ใช้เงินเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคเท่านั้น ทำให้ปัญหาที่ไต่ยกตัวอย่างข้างต้นนั้น ไม่สามารถดำเนินการช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาได้

วันที่ 15 มีนาคม 2551 ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) ตำบลทับพริก อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว ได้รวมตัวกันจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้น เพื่อจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็น อสม.และครอบครัว ซึ่งในระยะเริ่มแรก มีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 145 คน เมื่อกิจกรรมกองทุนเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปในพื้นที่ตำบลทับพริก ได้มีประชาชนที่สนใจสมัครเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีสมาชิกครอบคลุมทั้งตำบล 7 หมู่บ้าน สมาชิก 453 คน เงินกองทุนจำนวน 2,548,591 บาท (ข้อมูล 30 มิถุนายน 2560)



แนวคิดสำคัญการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริก

การขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริกยึดถือแนวคิดสวัสดิการสามขา คือ การสร้างหุ้นส่วนการพัฒนา เพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยมีความร่วมมือในการจ่ายเงินสวัสดิการ จาก 3 ฝ่าย คือ ประชาชนจ่าย 1 บาท รัฐบาลสมทบ 1 บาท ดำเนินนโยบายผ่านโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน ด้วยกลไกของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานสนับสนุน ท้องถิ่นสมทบ 1 บาท (ตามฐานะการคลัง) หรือให้การสนับสนุนด้านอื่น ๆ ตามความสามารถ

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริก คือ

1. เพื่อสร้างความสามัคคีเป็นปึกแผ่นของสมาชิกในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. เพื่อระดมเงินทุนสมทบของสมาชิกในชุมชนไว้ช่วยเหลือกันเอง
3. เพื่อจัดสวัสดิการช่วยเหลือให้แก่สมาชิก
4. เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสุภาพให้แก่สมาชิก
5. เพื่อปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาชิก

ยุทธศาสตร์ 3 สายใยรัก : สร้างเสริมสุขภาวะที่ดีคนทับพริก

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริก มีการบูรณาการแผนงานโครงการต่างๆ ที่ดำเนินการงานในตำบลร่วมกับภาคีเครือข่าย คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลทับพริก กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างเสริมสุขภาวะที่ดีของคนในชุมชน ผ่านยุทธศาสตร์ 3 สายใยรัก ดังนี้

1. **สายใยรักจากอสม.** มุ่งเน้นภารกิจในการจัดสวัสดิการชุมชนการติดตามสร้างเสริมสุขภาพผ่านกลไกผู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยผ่านกระบวนการอบรมให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และการปฏิบัติงานด้วยความเสียสละต่อประชาชนในหมู่บ้าน



2. **สายใยรัก จาก อบต.** มุ่งเน้นภารกิจสำคัญในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การสนับสนุนการบริหารจัดการการดำเนินงาน และการสนับสนุนงบประมาณในการจัดสวัสดิการชุมชนช่วยเหลือชุมชน

3. **สายใยรัก จากผู้นำชุมชน** มุ่งเน้นภารกิจการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การรวมกลุ่มองค์กรต่างๆ ในการร่วมกันนำชุมชนสู่การพัฒนา



ตัวอย่างการจัดสวัสดิการเพื่อสร้างเสริมสุขภาพระดับ

นอกจากการจัดสวัสดิการโดยพื้นฐาน กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริกได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุปบทเรียน เพื่อคิดค้นสวัสดิการรูปแบบอื่นๆ ที่มากกว่าเกิด แก่ เจ็บ ตายแล้ว โดยมุ่งเน้นให้เกิดการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีของตำบลผ่านรูปแบบสวัสดิการใหม่ๆ และกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญดังนี้

1. สวัสดิการเพื่อดูแลสุขภาพแม่และเด็ก สำหรับหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์จะได้รับชุดแรกคลอดเมื่อฝากครบ 5 ครั้งตามเกณฑ์ จะได้รับมุ้งครอบเมื่อลูกคลอดออกมา ทั้งนี้ หากผู้เป็นแม่สัญญาว่าจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน กองทุนจะมอบสวัสดิการเพิ่มอีก 500 บาท จากการจัดสวัสดิการดังกล่าว ช่วยให้อัตราการฝากครรภ์ตามกำหนดของตำบลทับพริกได้เต็มประสิทธิภาพ เกิดผลดีต่อสุขภาพอนามัยทั้งต่อแม่เด็กและลูก

2. สวัสดิการเด็กและเยาวชนโดยช่วยแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ได้มีการบูรณาการร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านกิจกรรมสื่อสร้างสรรค์ โดยการใช่วิสตุลลือใช้ในชุมชน มาสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะเพื่อเป็นสื่อรณรงค์ในชุมชน โดยกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นผู้สนับสนุนรางวัล นอกจากนี้ยังเข้าไปมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชน แก้ปัญหาการจมน้ำตายในพื้นที่ กิจกรรมการลอยตัวในน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนกิจกรรมเยาวชนต้นแบบ โดยการคัดเลือกเยาวชนในพื้นที่ไปเรียนต่อพยาบาลชุมชน โดยการสนับสนุนทุนปีละ 30,000 บาท และประสานงานกับภาคีเครือข่าย ในการช่วยเหลือทุนการศึกษากับโครงการพยาบาลชุมชนด้วย

3. สวัสดิการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากวาตภัย เหตุการณ์สำคัญในช่วงปี 2554 ได้เกิดเหตุการณ์วาตภัยในตำบลจากภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง มีผู้ได้รับผลกระทบ 60 หลังคาเรือน กองทุนสวัสดิการชุมชนได้เข้าไปช่วยเหลือเครื่องมือ อุปกรณ์อาหารเครื่องดื่มต่างๆ แก่ผู้เดือดร้อน ได้เบ็ดเสร็จเร่งด่วนภายใน 1 วัน ทันทีที่ก่อนความช่วยเหลือจากทางราชการจะตามมาภายหลัง



4.รถบริการรับส่งผู้ป่วยฟรีในตำบล เนื่องจากตำบลทับพริกอยู่ห่างไกลจากโรงพยาบาลจังหวัดสระแก้ว ประกอบกับชาวบ้านส่วนใหญ่มีฐานะยากจน กองทุนสวัสดิการชุมชนได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลทับพริก จัดรถรับส่งผู้ป่วยในตำบลที่จะไปรักษาโรคเจ็บป่วยในโรงพยาบาลจังหวัดหรืออำเภอ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ป่วย ตลอดจนเพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของรัฐได้

5. การส่งเสริมและฝึกอาชีพสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยมีการใช้ทุนของกองทุนสวัสดิการชุมชนเช่าพื้นที่ทำกินในหมู่บ้านให้สมาชิกกองทุนได้ผ่อนส่ง เพื่อใช้พื้นที่ดังกล่าวทำอาชีพเสริมโดยการปลูกพืชผักอินทรีย์ ช่วยสร้างแหล่งอาหารปลอดภัยให้ชุมชนคนทับพริกและใกล้เคียง ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 30 ราย เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว ครั้วเรือนละ 2 ไร่

6.กิจกรรมทับพริก 4 ทุ่มคนคืออยู่บ้าน กองทุนสวัสดิการชุมชนมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนกิจกรรมสร้างเสริมการดูแลสุขภาพชุมชน ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนอยู่บ้านหลัง 4 ทุ่มไปแล้ว เพื่อให้ง่ายต่อการดูแลรักษาความปลอดภัยชุมชน ยาเสพติด โดยคณะทำงานออกเวรยาม ตรวจตรา จุดตรวจในชุมชนทุกวัน กองทุนสนับสนุนช่วยเหลืออาหารเครื่องดื่ม อุปกรณ์ต่างๆ ให้กับคณะทำงาน

นอกจากนี้ ยังมีการจัดสวัสดิการในลักษณะพิเศษ ด้วยลักษณะพื้นที่เป็นพื้นที่ชายแดน จึงให้สิทธิในการเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการแก่แรงงานต่างด้าว ที่เข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ ตามแนวคิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การดูแลสุขภาพต้องทำล่วงหน้าไม่แยกสัญชาติ เป็นการควบคุมโรคสร้างสุขภาวะที่ดีแก่คนในพื้นที่ไปพร้อมกัน โดยแรงงานต่างด้าวจะชำระเงินเข้ากองทุนวันละสองบาท จ่ายเงินมากกว่าสมาชิกคนไทยและได้รับสวัสดิการครบถ้วน บางคนอยู่กินและแต่งงานกับคนไทย และมีบางส่วนที่ไปทำงานต่อประเทศอื่นยินยอมโอนเงินสะสมให้เป็นเงินกองทุนสำหรับกองทุนสวัสดิการชุมชนต่อไป





หน่วยงานภาคีสถัสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริก

1.องค์การบริหารส่วนตำบลทับพริก หน่วยงานในพื้นที่ที่สนับสนุนงบประมาณ และสถานที่ในการประชุมของคณะกรรมการ ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ประชาชนสมัครเป็นสมาชิก, การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ห้องประชุม และดำเนินงานด้านความร่วมมือในการจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ที่ส่งเสริมสุขภาพของคนในชุมชนร่วมกัน เช่น การจัดรถรับส่งผู้ป่วยในพื้นที่ไป รักษายังโรงพยาบาล

2.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทับพริก หน่วยงานที่สนับสนุน ทรัพยากรบุคคลในการดำเนินงาน และให้ความรู้แก่คณะกรรมการกองทุนในการ จัดรูปแบบสวัสดิการที่ส่งเสริมสุขภาพของชุมชน เช่น การสนับสนุนแนวคิดเรื่อง พยาบาลชุมชนให้เกิดขึ้นจนเป็นรูปธรรม

3.ขบวนการองค์กรชุมชนจังหวัดสระแก้ว และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) หน่วยงานตั้งต้น ที่เข้ามาผลักดันให้ชุมชนเกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ ขึ้น โดยการให้ความรู้และเป็นที่ปรึกษากระบวนการในการขับเคลื่อนงานให้เกิดขึ้น



ชื่อผู้ประสานติดต่อพื้นที่ :

นายวิจิต คำไกร

เลขานุการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทับพริก

140 หมู่ที่ 6 ตำบลทับพริก

อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 27120

โทร. 0878179926

ข้อมูลอ้างอิง

1.ไฟล์นำเสนอ และเอกสารประกอบการสมัครโครงการมอบรางวัลฯ กองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ประเภทที่ 2 ด้าน การส่งเสริมสุขภาพ การรักษา ดูแล ป้องกัน สุขภาวะของคนในชุมชน

2.สมาชิก คณะกรรมการ. สัมภาษณ์, 27-28 มกราคม 2561



“เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน ชุมชนร่วมสร้าง เพื่อการเติบโตที่ดีมีคุณภาพ” กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

สวัสดิการมากกว่าการออมเงิน กองบุญน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ตำบลบ้านเหล่ามีพื้นที่ทั้งหมด 99.154 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 61,971 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบระหว่างภูเขามีสถาปัตยกรรม “หนองเล็งทราย” อยู่ด้านทิศตะวันตก และมีอ่างเก็บน้ำแม่ปืมอยู่ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ จำนวนประชากร 7,930 คน มีครัวเรือนทั้งสิ้น 2,796 ครัวเรือน แบ่งการปกครองเป็น 14 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ถั่วลิสง และผลไม้ที่ขึ้นชื่อ คือ แดงโม

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่า ก่อตั้งเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 เกิดจากการประชุมร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายภายในชุมชน กลุ่มผู้นำชุมชน สภามัคคุเทศก์ชุมชนตำบล และเทศบาลตำบลบ้านเหล่า ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 2,229 คน ประกอบด้วย 1) บุคคลทั่วไป 1,311 คน 2) เด็ก/เยาวชน 86 คน 3) ผู้สูงอายุ 737 คน 4) ผู้ด้อยโอกาส 19 คน และ 5) ผู้พิการ 76 คน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่า มุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่ของคนทุกกลุ่มวัยในชุมชน “การจัดสวัสดิการได้มากกว่าการออมเงิน” คือ กองบุญจากน้ำใจการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเอื้ออาทร และการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในตำบล สิ่งที่สำคัญกว่านั้น คือ “ใจที่เปิดกว้างของผู้คนในตำบลที่เอื้อให้ผู้พิการ” ตำบลบ้านเหล่ามีผู้พิการเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการ 76 คน ซึ่งผู้พิการทุกพลภาพนั้น มีความเสี่ยงในการใช้ชีวิตมากกว่าคนปกติ ทั้งในแง่ของการดูแล



สุขภาพ และการใช้ชีวิต กองทุนสวัสดิการชุมชนให้สวัสดิการสิทธิประโยชน์แก่สมาชิกกองทุนเดิม คือ หากปรากฏมีความพิการ ทุพพลภาพภายหลังจากการเป็นสมาชิก ไม่สามารถประกอบอาชีพ และไม่มีผู้เลี้ยงดู จะได้รับยกเว้นไม่ต้องจ่ายเงินสมทบรายปี ทั้งนี้ยังคงสิทธิประโยชน์ตามระเบียบกองทุนทุกประการ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคกันในตำบล

ปลูกจิตสำนึกเด็กและเยาวชนสร้างคนต้นแบบ

ด้วยสถานะเศรษฐกิจไม่ดีทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ คนวัยทำงานต้องทิ้งลูกหลานให้อยู่กับผู้สูงอายุ และออกไปทำงานนอกพื้นที่ เป็นสาเหตุให้ครอบครัวแตกแยกเกิดการหย่าร้าง มีการกระทำรุนแรงต่อเด็ก เด็กถูกทอดทิ้ง พ่อแม่มีปัญหาทางอารมณ์และจิตใจ และปัญหาอื่นๆ ในครอบครัว ซึ่งผู้นำชุมชนตำบลบ้านเหล่าตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และเห็นตรงกันว่า **“ความเจริญทางเศรษฐกิจไม่ได้สร้างคน”** จึงให้ความสำคัญแก่เด็กและเยาวชนด้วยการปลูกจิตสำนึกวิธีคิดแนวคิดตั้งแต่วัยเด็ก สนับสนุนกลุ่มเด็กและเยาวชนให้เป็นที่กลางในการส่งเสริมด้านสุขภาพ สุขภาวะและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ดังฐานคิดของตำบลบ้านเหล่าที่ว่า **“เหล่าหล่อหลอม พร้อมสร้างสุขภาวะ”** ส่วนการจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนด้านต่างๆ มีดังนี้

1.สวัสดิการรับขวัญเด็กแรกเกิดคนละ 500 บาท และมารดาจะได้รับเงินช่วยเหลือคนละ 100 บาท รวมทั้งการเจ็บป่วยอื่นๆ ปีละไม่เกิน 10 คืน

2.สวัสดิการเรียนตีมีทุนการศึกษาให้เพื่อส่งเสริมการศึกษา และร่วมแสดงความยินดีแก่สมาชิกที่มีผลการเรียนในแต่ละระดับเพียงครั้งเดียว เป็นเงินจำนวนดังนี้

- | | | |
|-----|---------------------------------------|--------------------|
| 2.1 | ทุนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | รายละเอียด 500 บาท |
| 2.2 | ทุนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 | รายละเอียด 500 บาท |
| 2.3 | ทุนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 | รายละเอียด 500 บาท |
| 2.4 | ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี | รายละเอียด 500 บาท |

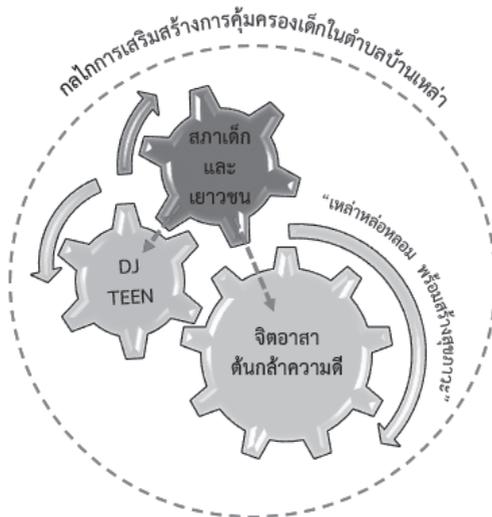
3.ให้สมาชิกผู้มีสิทธิได้รับสวัสดิการ แนนหลักฐานผลการการศึกษาไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 3.00 ต่อเทอม



4.สวัสดิการจากขยะเป็นกองทุน จากการใช้ช่องทางเด็กและเยาวชนต้นกล้าจิตอาสาความดี เพื่อสนับสนุน เสริมสร้างทักษะ และพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะแก่สมาชิกกองทุนฯ

5.สวัสดิการส่งเสริมการปฏิบัติกิจทางศาสนาในการบรรพชา ต้องอยู่ในกิจศาสนานั้นๆ ไม่น้อยกว่า 3 เดือน รายละเอียด 500 บาท โดยสมาชิกมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเพื่อการศาสนาเพียงครั้งเดียว

6.สวัสดิการการเกณฑ์ทหารหรือการคัดเลือก สมัครเป็นทหารกองประจำการในการเกณฑ์ทหารประจำปี รายละเอียด 1,000 บาท พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน



1.สภาเด็กและเยาวชนตำบลบ้านเหล่า

เริ่มก่อตั้งสภาเด็กและเยาวชน และดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ปี2548 มีบทบาทหน้าที่เป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน โดยคัดเลือกตัวแทนจากเด็ก 14 หมู่บ้านๆ ละ 4 คน รวม 56 คน ปัจจุบันมีการดำเนินงานแล้วประมาณ 4 รุ่น เมื่อเด็กรุ่นแรกจบการศึกษาไปเรียนต่างถิ่น จะคัดเลือกตัวแทนเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่เข้ามา มีการประชุมปีละ 2-3 ครั้ง เพื่อวางแผนงานกิจกรรม สรุปผลการดำเนินงาน มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง



กิจกรรมที่สำคัญ คือ “**ขยะฮอมบุญ เพื่อทุนการศึกษา**” ในทุกๆ วันที่ 10 ของทุกเดือน เด็กและเยาวชนหมู่บ้านละ 5 คนเดินรับบริจาคเก็บขยะจากครัวเรือนในชุมชน และขายขยะนำเงินเข้ากองทุน ซึ่งกิจกรรมนี้ทำไปพร้อมกับกลุ่มผู้ใหญ่ “**อาสาสมัครพัฒนาสิ่งแวดล้อม**” แกนนำหมู่บ้านละ 1 คน ซึ่งการทำงานอาสาสมัครนั้นก่อให้เกิดความสุข เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่

นอกจากนี้ยังมีการประกวด “**บ้านเยาวชนต้นแบบ**” ของตัวแทนสภาเด็กและเยาวชน เพื่อคัดเลือกบ้านที่มีสภาพสิ่งแวดล้อมดี ถูกสุขลักษณะตามหลักสุขาภิบาล โดยมีรางวัล และใบประกาศเกียรติคุณ “**คนดีศรีบ้านเหล่า**” เพื่อตอบแทนการทำดี ซึ่งถือว่าในพื้นที่ตำบลบ้านเหล่า “**สภาเด็กและเยาวชน**” เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เกิดการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนได้อย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน

2.กลุ่มจิตอาสาต้นกล้าความดี

เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนในการอยู่ร่วมกันของชุมชน เริ่มเมื่อปี 2557 โดยคัดเลือกตัวแทนจากเด็ก 14 หมู่บ้านๆ ละ 5 คน รวม 70 คน เป็นการเชื่อมโยงเรียนรู้งานจิตอาสา และเยาวชนในตำบลบ้านเหล่าได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันมีการดำเนินงานมาแล้ว 4 รุ่น ทำกิจกรรมหลักๆ คือ

- รณรงค์คัดลอกเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ คือ เน้นให้เด็ก 1 คน เชิญชวนให้คนใกล้ชิดลดละเลิกเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ 5 คน โดยมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง การเป็น “**สายสืบงานศพงดเลี้ยงเหล้า**” การเชิญชวนให้ร้านค้าในตำบลขายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ตามเวลาที่กำหนด และงดขายให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งให้เด็กและเยาวชนการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในหมู่บ้าน ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ ให้ลดละเลิกเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

- การจัดการขยะในครัวเรือน จะมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการคัดแยกขยะในครัวเรือนให้แต่ละครัวเรือนแยกขยะออกเป็นประเภทต่างๆ คือ ขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย

- การป้องกันโรคไข้เลือดออก ซึ่งเป็นโรคอันดับต้นๆ ของตำบล ดังนั้น



จึงให้กลุ่มเด็กจิตอาสาต้นกล้าความดีประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนรู้จักป้องกันโรค
ไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง เช่น ให้ปิดฝาภาชนะที่กักเก็บน้ำไว้ คว้ากระป๋องหรือ
ภาชนะที่จะเป็นแหล่งที่แพร่พันธุ์ของยุงลาย และการใส่ทรายอะเบทในภาชนะ
เก็บน้ำ

3.กลุ่มเด็ก DJ TEEN

เป็นพัฒนากระบวนการสื่อสารระหว่างเด็กและเยาวชน โดยสนับสนุนให้
เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้
เป็นเสียงสะท้อนถึงผู้ใหญ่ นำไปสู่การสร้าง “กลุ่มเด็ก DJ TEEN ตำบลบ้านเหล่า”
เพื่อเป็นสื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
มีการส่งเสริมให้จัดรายการวิทยุอาทิตย์ละ 1 วันๆ ละ 2 ชั่วโมง จัดที่สถานีวิทยุ
พุทธศาสนาและสังคมวัดร่อง คลื่น 98.50 ซึ่งเป็นคลื่นสีขาว ไม่มีโฆษณา และ
เป็นการประชาสัมพันธ์และสื่อสารงานด้านสังคม กิจกรรมสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรม
ประเพณีท้องถิ่น สอดแทรกเรื่องเพศวิถีศึกษา เพื่อเป็นสื่อกลางในการสื่อสารให้พ่อแม่
ผู้ปกครอง และคนในชุมชน ซึ่งจะมี DJ TEEN หลักๆ ประมาณ 3-4 คน หมุนเวียน
กันจัดรายการ และมี DJ TEEN รุ่นใหม่มาเรียนรู้ระหว่างจัดการรายการเพื่อเป็น
การฝึกทักษะแบบ “พี่สอนน้อง” ไปด้วย

4.การเสริมสร้างการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในตำบล

สังคมในปัจจุบันมีสภาพการณ์ทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ
ของเด็กและเยาวชนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ทางสังคมที่มีพื้นที่เสี่ยง รวมไปถึง
ปัญหาพฤติกรรมเด็กและเยาวชนที่ไม่พึงประสงค์ในหลายรูปแบบ ดังนั้นเพื่อเป็น
การป้องกันปัญหาในพื้นที่ตำบลบ้านเหล่าจึงมีการเสริมสร้างการคุ้มครองเด็กและ
เยาวชนเกิดขึ้น เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี 2556 โดยมีกลไกเฝ้าระวังเด็กและเยาวชน
ในตำบล 14 หมู่บ้านๆ ละ 2 คน รวม 28 คน และยังมีเครือข่ายภาคีต่างๆ ใน
ตำบล เช่น อปท. รพ.สต. รพ. อปพร. ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น เพื่อเป็นการ
สอดส่องดูแลครอบครัวในชุมชน ร่วมกับเครือข่ายภาคี จัดระบบเฝ้าระวังและเตือน



ภัยทางสังคมและวัฒนธรรม การป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้ตกอยู่ในสถานะเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการที่ไม่พึงประสงค์ เกี่ยวกับปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาหนักตีหน้าใหม่ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และปัญหาอื่นๆ ให้มีการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้เด็กและเยาวชน การเสริมสร้างกลไกการส่งเสริมคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กในตำบล

1. กลุ่มจิตอาสาต้นกล้าความดี



2. กลุ่มสภาเด็กและเยาวชน



3. กลุ่มเด็ก DJ Teen
วัยรุ่นวัยใส ใส่ใจเรื่องเพศ



4. กลุ่มมูลนิธิพิทักษ์เด็ก และ
การเสริมสร้างการคุ้มครอง
เด็กและเยาวชน



การเชื่อมโยงภาคี เครือข่าย

ในการดำเนินงานมีการเชื่อมโยงเครือข่ายที่หลากหลาย ได้แก่ สภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านเหล่า กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่าสภาเด็กและเยาวชนตำบลบ้านเหล่า เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลบ้านเหล่า รพ.สต. บ้านเหล่า กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลบ้านเหล่า อุทยานแห่งชาติแม่ปืม ตำรวจ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา สำนักข่าวเด็กและเยาวชนจังหวัดพะเยา สสส. กองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นต้น



การทำงานมีการบูรณาการและเชื่อมโยงการทำงาน ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และกระบวนการ ในส่วนที่กิจกรรมตามแผนงานมีความเกี่ยวข้องกัน เนื่องจากผู้นำชุมชนทั้งท้องถิ่น ท้องถิ่น และเครือข่ายภาคี อยู่ในชุดทำงานเดียวกัน ทำให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันระหว่างชุมชนและเกิดความสัมพันธ์ที่ดี โดยเข้ามาร่วมทำร่วมกันสมทบงบประมาณ สนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้ร่วมดำเนินกิจกรรมและขยายสู่การพัฒนาด้านอื่นๆ ในส่วนการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนนั้น มีการขยายการเรียนรู้สวัสดิการชุมชนสู่พื้นที่อื่นๆ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหันมาให้ความสนใจในการจัดสวัสดิการโดยชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น



การบริหารจัดการ โครงสร้าง วิธีการทำงาน

การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่า คัดเลือกคณะกรรมการจาก 14 หมู่บ้านๆ ละ 2 คน รวม 28 คน โดยมีกำนันผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่และตัวแทนชุมชน ดำเนินงานขับเคลื่อนร่วมกัน ภายใต้การสร้างความร่วมมือกับเทศบาลตำบลบ้านเหล่า และภาคี โดยเฉพาะเครือข่ายสร้างบ้านแปงเมืองพะเยา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่า มีการประชุม 3 เดือน/ครั้ง เพื่อแจ้งสถานการณ์ความเคลื่อนไหวต่างๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานสวัสดิการชุมชน กลุ่มเป้าหมาย จำนวนสมาชิก การประเมินกองทุนฯ เพื่อสร้างความยั่งยืนในอนาคต รวมทั้งพิจารณาเรื่องสิทธิประโยชน์ที่สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่าจะได้รับ โดยมีการประชุมใหญ่ 1 ครั้ง ในเดือนมีนาคมของทุกปี

การติดตามการดำเนินงานจากการทำกิจกรรม

- การประชุมแลกเปลี่ยนการทำงานของสภาเด็กและเยาวชน และการประชุมสรุปช่วงจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ เพื่อใช้สำหรับการวางแผน และพัฒนาการดำเนินงานของเด็กและเยาวชนให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น
- การติดตามการทำงานผ่าน Application (LINE) เพื่อความรวดเร็วในการสื่อสารระหว่างกลุ่มเด็ก และผู้ใหญ่
- การติดตามงานผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ ซึ่งในการสร้างเด็กและเยาวชนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการประยุกต์ให้เข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ความคิดของเด็กและเยาวชนมากขึ้น เนื่องจากเด็กเติบโตมาพร้อมกับการแบ่งปันความคิดและเสนอความคิดเห็นผ่าน Social media หรือเทคโนโลยีต่างๆ



เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง ร่วมกันแก้ไขปัญหา

ในส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน คือ ต้องมีการพัฒนาแกนนำเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ขึ้นทุกปี เนื่องจากแกนนำที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และมีความเป็นผู้นำ เมื่อจบการศึกษาก็ต้องย้ายไปเรียนสถานศึกษาที่อื่น และอาศัยอยู่นอกพื้นที่ตำบล จึงต้องอาศัยเครือข่ายแบบ “เพื่อนช่วยเพื่อน และพี่ช่วยน้อง” ในการแก้ไขปัญหามาจากสังคมในปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาวะการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนที่สลับซับซ้อน ดังนั้นการปลูกจิตสำนึก “สร้างเด็กและเยาวชนต้นแบบ” ให้ผู้นำทางความคิดเป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชนในอนาคต จึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างสิ่งจูงใจและส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมพัฒนาเด็กและเยาวชน

แผนงานในอนาคต เชื่อมโยงเครือข่าย

ขยายสมาชิก จัดสวัสดิการให้ครอบคลุม

- การบูรณาการทุนทางสังคมต่างๆและการเชื่อมโยงการทำงานกับกองทุนที่มีอยู่ในตำบลอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดทำแผนการดำเนินงานร่วมกับท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายต่างๆ ในตำบล ในการขับเคลื่อนงานสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่าสู่เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในตำบลร่วมกัน

- การขยายสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่าให้ครอบคลุมอย่างน้อยร้อยละ 80 ของคนทั้งตำบล โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนในตำบล ซึ่งมีแผนงานขยายสมาชิกกลุ่มเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนประถม-ขยายโอกาส ในตำบลอีก 4 แห่ง



- การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่าอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการบริหารจัดการ และการจัดสวัสดิการ ที่สำคัญคือการจัดทำฐานข้อมูลสมาชิก รายครัวเรือน และเชื่อมโยงสู่ระบบ Family Data ต่อไป

- การสร้างความเข้าใจกับชุมชนซึ่งให้เห็นความสำคัญของการออมเงินและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการขยายแกนนำ การขยายเงินทุน และการขยายประเภทสวัสดิการให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถจัดบริการแก่กลุ่มเป้าหมายในตำบลได้อย่างครอบคลุม และทั่วถึง อีกทั้งเป็นพลังในการดำเนินงานอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต



ชื่อผู้ประสานติดต่อพื้นที่ :

นายศุภชีพ สิริวงศ์ใจ

ผู้ประสานงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่า

113 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านเหล่า

อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โทร. 061 793 5779

ข้อมูลอ้างอิง

1.ไฟล์นำเสนอ และเอกสารประกอบการสมัครโครงการมอบรางวัลฯ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ประเภทที่ 3 ด้านการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษา เพื่อการเติบโตเป็นคนดี และมีคุณภาพ

2.นายสำเนียง ช่างสากล และนายศุภชีพ สิริวงศ์ใจ สัมภาษณ์, 4-5 กุมภาพันธ์

2561



“สวัสดิการชุมชนสู่ธุรกิจเพื่อสังคม... เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs ตำบลท่างาม” กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

“ทุกคนร่วมกันคิด ร่วมลงมือทำ รับประโยชน์ร่วมกันในชุมชน”

“ตำบลท่างาม” เป็นตำบลหนึ่งในพื้นที่ที่ประสบอุทกภัยซ้ำซาก ของอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี นำมาซึ่งความสูญเสีย ความเสียหายวิกฤตต่างๆ ของคนในตำบล แต่ที่นี้ทุกคนร่วมกันคิด ร่วมกันลงมือทำ รับประโยชน์ร่วมกันในชุมชนจากการยื่นหยัดหนักแน่น **“พลิกวิกฤต ให้เป็นทุน”** สู่การสร้างสรรค์จัดการตนเอง ตำบลท่างามมีประชากรที่อยู่อาศัยจริง ทั้งสิ้น 4,230 คน เป็นชาย 1,958 คน เป็นหญิง 2,272 คน มีครัวเรือนทั้งสิ้น 1,305 ครัวเรือน มีเนื้อที่ 31.69 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตปกครองท้องที่ออกเป็น 11 หมู่บ้าน ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มอยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง และอาชีพเกษตรกรรม มีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพ และกองทุนต่างๆ ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ปัญหาส่วนใหญ่ของตำบลท่างาม คือ เรื่องระบบเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ ต้นทุนการทำเกษตรกรรมสูง และปัญหาหนี้สินที่เพิ่มขึ้น

“Start Up สวัสดิการชุมชนคนท่างาม”

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ปัจจุบันดำเนินการเข้าสู่ปีที่ 10 จุดเริ่มต้นในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม เป็นกลไกในการขับเคลื่อนงาน ภายใต้การหนุนเสริมของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี ในสถานะที่เลี้ยงให้คำปรึกษาและประสาน



เชื่อมโยงกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ก่อตั้งกองทุนฯ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 มีสมาชิกครอบคลุมทั้ง 11 หมู่บ้าน โดยมีสมาชิกเริ่มต้น จำนวน 397 คน ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 1,765คน (ลาออก 80 คน และเสียชีวิต 162 คน) รวมสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างามคงเหลือ 1,523 คน (คิดเป็นร้อยละ 36.00 ของประชาชนที่อยู่จริงในพื้นที่ตำบลท่างาม (ข้อมูล ณ 1 สิงหาคม 2560) ปัจจุบันมีสมาชิกของกองทุนฯมี 2 ประเภทคือ 1.สมาชิกทั่วไป(ประเภทก)อายุ 1-70 ปี และ 2. สมาชิกผู้สูงอายุ(ประเภทข)อายุ 70ปีขึ้นไป โดยมีหลักคิด **“เสมอภาค แต่ไม่เท่าเทียม”** ขยายฐานและเพิ่มโอกาสในการเข้าเป็นสมาชิกมากขึ้น ทุกคนในตำบลท่างามสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกได้อย่างเสมอภาค ไม่จำกัดสิทธิด้านสุขภาพหรือประสบปัญหาทางสังคม สามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนได้ แต่สิทธิสวัสดิการบางรายการอาจไม่เท่าเทียม เช่น สวัสดิการชดเชยกรณีเสียชีวิตที่มีความแตกต่างกันของสมาชิกแต่ละประเภท และจำนวนปีของการเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการ

การรับสมัครสมาชิกของกองทุนดำเนินการปีละ 1 ครั้งในช่วงเดือนกรกฎาคม และสมาชิกรายเก่าจะต้องสมทบเงินรายปีๆละ 365 บาท (สมทบวันละ 1 บาท) และการสมทบร่วมจำนวน 1 เท่าตามจำนวนสมาชิกที่มีอายุครบหนึ่งปีจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม และการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลผ่านทางสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) โดย**รูปแบบการจัดสวัสดิการเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิต** ทั้งในลักษณะสิ่งของ เงินทุน น้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นสวัสดิการพื้นฐานตั้งแต่เกิดจนตายตามระเบียบข้อบังคับ ประกอบด้วย





1) กรณีคลอดบุตร (แม่) ครึ่งละ 500 บาท รับขวัญบุตร 1,000 บาท/บุตร 1 คน



2) กรณีเจ็บป่วย แพทย์สั่งให้นอนโรงพยาบาลคืนละ 150.- ไม่เกิน 10 คืนต่อปี (1,500.-/ปี) ประสบอุบัติเหตุมีใบรับรองจากสถานพยาบาล ครั้งละ 200.- ไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี (600.-/ปี)



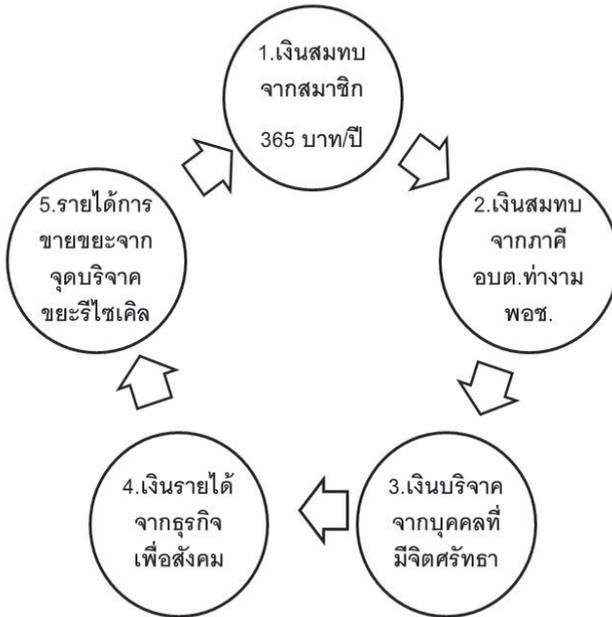
3) กรณีเสียชีวิตเบื้องต้น เจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพ 400.- จัดวงหรือเคาเรพศพ 300.- ช่วยเหลือเบื้องต้น 2,000.-

4) กรณีสวัสดิการชดเชยกรณีเสียชีวิต

ประเภท ก (สมาชิกทั่วไป)	ประเภท ข สมาชิกผู้สูงอายุ
6 เดือน-1 ปี ได้รับสวัสดิการ 10,000.-	6 เดือน - 1 ปี ได้รับสวัสดิการ 3,000.-
2 ปี ได้รับสวัสดิการ 13,000.-	2 ปี ได้รับสวัสดิการ 3,500.-
3 ปี ได้รับสวัสดิการ 16,000.-	3 ปี ได้รับสวัสดิการ 4,000.-
4 ปี ได้รับสวัสดิการ 17,000.-	4 ปี ได้รับสวัสดิการ 4,500.-
5 ปี ได้รับสวัสดิการ 18,000.-	5 ปี ได้รับสวัสดิการ 5,000.-

รวมทั้งการจัดสวัสดิการต่างๆ ในรูปแบบของตามมติที่ประชุมกรรมการ เห็นชอบ อาทิเช่น การช่วยเหลือน้ำดื่มกรณีเกิดภัยพิบัติ การช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม การให้ทุนการศึกษากับสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ฯลฯ

สถานะทางการเงินและศักยภาพของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ซึ่งมีรายได้มาจากหลายส่วน ประกอบด้วย



โดยมีเงินฝากบัญชีธนาคารทุกบัญชี เป็นเงิน 986,305.89 บาท เงินฝากสลาก ธกส. เป็นเงิน 2,000,000 บาท เงินฝากสลากออมสิน เป็นเงิน 1,000,000 บาท เงินสดในมือ เป็นเงิน 14,244 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้นของกองทุนฯ เป็นเงิน 4,000,549.89 บาท (ข้อมูล ณ 22 พฤศจิกายน 2560) นอกจากนี้ยังมีการพัฒนานวัตกรรมทางสวัสดิการสังคม โดยการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาการประกอบอาชีพ พัฒนาระบบเศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชน และการแก้ปัญหาหนี้สินประกอบด้วย



- 1) เงินลงทุนธุรกิจ Social Enterprise (น้ำดื่มท่างาม) จำนวน 750,000 บาท
- 2) เงินลงทุนธุรกิจ Social Enterprise (ร้านกาแฟ Tar-Ngam coffee) จำนวน 200,000 บาท
- 3) เงินลงทุนกู้ยืมร่วมกับกองทุนไບหยก จำนวน 200,000 บาท
- 4) เงินลงทุนกู้ยืมร่วมกับกองทุน ตอกบ่อบาดาล+มะนาวไบหยก (มะนาว+กล้วย) จำนวน 250,000.- บาทรวมเป็นเงินลงทุนทั้งสิ้นในการพัฒนาการประกอบอาชีพ พัฒนาระบบเศรษฐกิจ และแก้ไขปัญหาหนี้สินของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลท่างาม เป็นเงินจำนวน 1,400,000 บาท

“ธรรมาภิบาลสู่การบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนท่างาม”

การดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ยึดหลักธรรมาภิบาลมาในการบริหารจัดการกองทุน **“ประชาชนเป็นผู้บริหาร ท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติ”** โครงสร้างคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม เป็น 3 ส่วนหลัก คือ

ส่วนที่ 1 ภาคประชาชน ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธาน คณะกรรมการประจำหมู่บ้าน (11 หมู่บ้าน) ประชาสัมพันธ์ ผู้ช่วยเหรียญกฐิน ผู้ตรวจสอบ

ส่วนที่ 2 ส่วนท้องถิ่น โดยใช้ข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ในกองเลขานุการ ดำเนินการตามนโยบายและข้อเสนอ มติที่ประชุมของคณะกรรมการ ซึ่งมีตำแหน่งประกอบด้วย เลขานุการผู้ช่วยเลขานุการ เหรียญกฐิน นายทะเบียน (รวมทั้งการสนับสนุนต่างๆ เช่น อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงาน สถานี)

ส่วนที่ 3 ที่ปรึกษา ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางในการขับเคลื่อนงานของกองทุน โดยมี นายก อบต.ท่างาม รองนายก อบต. ท่างาม ผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ตำบลท่างาม ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการ ทำให้เกิดความเข้มแข็งของกองทุนฯ ก่อให้เกิดการสร้างระบบเศรษฐกิจรายได้ การมีงานทำการประกอบอาชีพ การเชื่อมโยงเครือข่ายการประกอบอาชีพต่อเศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชน และการแก้ปัญหาหนี้สิน ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดกองทุนต่างๆ แยกออกจากระบบกองทุนสวัสดิการ มาดำเนินการบริหาร



จัดการธุรกิจ การบริหารจัดการเพื่อสวัสดิการต่างๆ มีคณะกรรมการบริหารจัดการ
ต่างๆคนละชุด ในแต่ละกองทุนโดยแสวงหากำไรเพื่อการจัดสวัสดิการตามวัตถุประสงค์
ของการจัดตั้ง ภายใต้การกำกับดูแลของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ประกอบ
ด้วย 1) ธุรกิจโรงงานน้ำดื่มกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม “น้ำดื่มท่างาม”
2) ธุรกิจร้านกาแฟภายใต้ชื่อ “Tar-Ngamcoffee” การลงทุนกิจการกาแฟเครื่องดื่ม
และจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนของตำบลท่างาม 3) กองทุนใบหยกเพื่อฟื้นฟู
ผู้ประสบภัยพิบัติ 4) กองทุนหมุนเวียนเพื่อฟื้นฟูผู้ประสบภัยพิบัติ 5) กลุ่ม
ออมทรัพย์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม และ 6) กองทุนภัยพิบัติ
ตำบลท่างาม

“สวัสดิการแก้ปัญหาหนี้สิน...ลดต้นทุนเกษตรกร”

การพัฒนาการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล
ท่างาม โดยกลไกการจัดสวัสดิการกู้ยืมทางการเกษตรกรรม เชื่อมโยงกองทุน
ใบหยก จากเงินทุนสนับสนุนโดย คุณกิ่งทอง ใบหยก (โรงแรมใบหยกสกาย) เพื่อ
ฟื้นฟูผู้ประสบภัยพิบัติตำบลท่างาม เริ่มต้นวงเงิน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาท)
และกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างามจำนวน200,000บาทลงทุนร่วมกันในการ
ดำเนินงานจัดสวัสดิการการประกอบอาชีพในรูปแบบของการกู้ยืมเงิน ช่วยเหลือ
กลุ่มเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติและเป็นสมาชิก ในการกู้ยืมวัสดุทางการเกษตร
(เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช) โดยจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชให้
กับเกษตรกรตามความต้องการแต่ไม่เกินรายละ 50,000บาทต่อคน คิดอัตราดอกเบี้ย
ร้อยละ 0.25 บาทต่อเดือน สามารถช่วยเหลือเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกองทุน
สวัสดิการชุมชนได้มากกว่า 50 ราย หมุนเวียนในรอบของการทำการเกษตร ทำให้
มีวัสดุทางการเกษตรราคาถูกลงเนื่องจากสามารถต่อรองราคาผ่านกองทุนฯ ซึ่งมีการ
จัดซื้อในปริมาณมากและมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ

นอกจากนี้ยังมีการจัดสวัสดิการประกอบอาชีพแก่สมาชิกกองทุนที่สนใจ
(เกษตรกรรายใหม่) ในการให้กู้ยืมวัสดุทางการเกษตรและเงินทุนการบริหาร
จัดการปลูกมะนาว กล้วย พืชผักสวนครัว ฯลฯ (แบบปลอดดอกเบี้ย 12 เดือน)



อัตราร้อยละ 50 สตางค์ต่อเดือน จำนวน 18 ราย เป็นวงเงินกู้ยืมจำนวนทั้งสิ้น 286,864 บาท อีกทั้งมีการเชื่อมโยงธุรกิจกับกองทุนหมุนเวียนเพื่อฟื้นฟูผู้ประกอบการรายย่อย และกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม (ลงทุนร่วม 250,000 บาท) เพื่อจัดสวัสดิการช่วยเหลือกรณีภัยแล้งในพื้นที่ตำบลท่างาม ในการกู้ยืมในการต่อบ่อบาดาล (แบบปลอดดอกเบี้ย 12 เดือน) อัตราร้อยละ 50 สตางค์ต่อเดือน จำนวน 17 ราย เป็นวงเงินกู้ยืมจำนวนทั้งสิ้น 246,000 บาท แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ก่อให้เกิดความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหาหนี้สินและต้นทุนการผลิตลง สร้างคุณภาพชีวิตในการพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรได้อย่างมั่นคง ปัจจุบันได้มีการพัฒนาต่อยอดด้านการประกอบอาชีพเกษตรกร เช่น เครื่องสีข้าวชุมชนเพื่อให้บริการสีข้าวในอัตราที่ประหยัด และการทำความร่วมมือกับภาคเอกชน โรงแรมใบหยก สกาย ร้านค้าร้านอาหารในพื้นที่ตำบลท่างาม ด้วยกลไกทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในรับซื้อขายผลผลิตทางการเกษตรปลอดสารพิษ (กล้วย มะนาว พืชผักสวนครัว ฯลฯ) โดยศูนย์ทักษะทางอาชีพเกษตรกร Banana Solution เกษตรเรื่องกล้วยกล้วย และร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนของตำบลท่างาม “Tar-Ngam coffee” ในการจำหน่ายสินค้าภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง





“Social Enterprise กิจการเพื่อสังคม...สู่การสร้างงาน สร้างรายได้”

การพัฒนาาระบบเศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชนของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม มีการลงทุนธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ในการประกอบธุรกิจโรงงานน้ำดื่ม โดยการลงทุนกิจการผลิตน้ำจำนวน 750,000 บาท ภายใต้ชื่อ “น้ำดื่มท่างาม” ซึ่งการดำเนินธุรกิจนี้เป็นการลงทุนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด เช่น ค่าแรงงาน ค่าวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ผลกำไรหลังหักค่าใช้จ่ายนำกลับเข้าสู่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม เพื่อบริหารจัดการ การจัดสวัสดิการในรูปแบบต่างๆ แก่สมาชิกกองทุนสวัสดิการ หรือคนในตำบลท่างาม ตามมติการพิจารณาของคณะกรรมการและสมาชิก เช่น มอบทุนการศึกษาให้กับสมาชิก ทุนผู้พิการผู้ยากไร้ รวมทั้งแจกน้ำดื่ม “ท่างาม” ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ตำบลท่างาม นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการจ้างแรงงานในธุรกิจคือ จ้างแรงงานผู้สูงอายุจำนวน 4 คน ในการทำงานในโรงงานน้ำดื่ม อัตราวันละ 300 บาทต่อวันที่มาปฏิบัติงาน ทำให้คนในชุมชนเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัยและซื้อในราคาถูกกว่าท้องตลาด สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนสามารถนำน้ำดื่มไปใช้ในงานเลี้ยงหรืองานศพก่อนแล้วจึงมาจ่ายค่าใช้จ่ายภายหลังเสร็จงาน จากผลประกอบการประจำปีนำมาสร้างสวัสดิการแก่สมาชิกในรูปแบบต่างๆ

นอกจากนี้ยังมีการลงทุนธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ธุรกิจร้านกาแฟ ภายใต้ชื่อ “Tar-Ngam coffee” การลงทุนกิจการกาแฟ เครื่องดื่ม และจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนของตำบลท่างาม จำนวนเงิน 200,000 บาท ซึ่งการดำเนินธุรกิจนี้เป็นการลงทุนและจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด เช่นค่าแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการจ้างแรงงานในร้านกาแฟจำนวน 2 คน โดยจ่ายค่าตอบแทนทั้งหมดร้อยละ 20 ของยอดกำไรสุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยผลกำไรทั้งหมดจะกลับเข้าสู่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม รวมทั้งการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจของครัวเรือนในการสร้างงานสร้างรายได้แก่กลุ่มอาชีพต่างๆ และเกษตรกร โดยสนับสนุนการใช้พื้นที่ในร้าน Tar-Ngam coffee ในการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าต่างๆ สร้างโอกาสในการจำหน่ายให้กับคณะศึกษาดูงานของ อบต.ท่างาม รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ พัฒนาผลิตภัณฑ์



สินค้า บรรจุภัณฑ์ การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารซื้อขายออนไลน์ ทำเพจสินค้า การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าต่างๆ ให้มากขึ้น

“ออมสู่สวัสดิการ...สร้างนิสัยการออม...ออมสู่การปลดหนี้”

ปัญหาเรื่องนี้สินของสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม เกิดจากการที่สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน (รายเดิม) มีการขาดส่งเงินสมทบรายปี 365 บาท ในปี พ.ศ. 2555 เนื่องจากสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจไม่คล่องตัว ไม่มีการเตรียมความพร้อมเรื่องเงินออม แต่มีความต้องการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้สิน คณะกรรมการได้ปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหา โดยมีมติให้จัดตั้ง **“กลุ่มออมทรัพย์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม”** เพื่อเป็นกลไกการออมเงินเป็นรายเดือนที่จะสามารถส่งเงินสมทบรายปีเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชนของ สมาชิกที่เข้าร่วมได้ และยังสามารถเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการออมของสมาชิก และเกิดรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนโดยสร้างฐานความมั่นคง ลดปัญหาการขาดส่งเงินสมทบรายปีที่ทำให้ต้องขาดสิทธิสวัสดิการ ลดภาระค่าใช้จ่ายที่จะต้องมาจ่ายเงินสมทบรายปีเข้ากองทุน สร้างวินัยการออม เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สามารถออมเพื่อสร้างสวัสดิการให้กับตนเองได้ โดยปัจจุบันมีเงินออมฝากไว้ในบัญชีธนาคารฯ (เงินออม สมาชิกสามารถถอนเงินได้) มีสมาชิกทั้งสิ้น 345 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.65 ของสมาชิกกองทุนสวัสดิการทั้งหมด ซึ่งสามารถช่วยเหลือการขาดส่งเงินกองทุนสวัสดิการ เกิดการออมเพิ่มขึ้น การออมเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม โดยมีแนวคิดพัฒนาต่อยอดการออมชุมชนสู่การเป็นสถาบันการเงินชุมชน





“สู่...เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs”

การดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ที่ขับเคลื่อนงาน การพัฒนาการประกอบอาชีพ พัฒนาระบบเศรษฐกิจของครัวเรือนและชุมชน และ การแก้ปัญหานี้แบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนา ที่ยั่งยืน(Sustainable Development Goals- SDGs) ในหลายตัวชี้วัดเป้าหมาย อาทิเช่น 1) ขจัดความยากจน 2) ขจัดความอดอยากสร้างความมั่นคงทางอาหาร 3) ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคน 4)สร้างโอกาสในการเรียนรู้ 5) จัดการน้ำอย่าง ยั่งยืนและพร้อมใช้สำหรับทุกคน 6) ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และ 7) สร้างรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลท่างามมีความมุ่งหมายที่จะก้าวต่อไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในตัวชี้ วัดอื่นๆ ต่อไป



การดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนจากสวัสดิการต่างๆ มากมาย เกิดกระบวนการพัฒนาศักยภาพของคน สร้างการมีส่วนร่วม เกิดการจัดการตนเอง เกิดการประสานการทำงานของ อบต.ท่างาม ท้องที่ และหน่วยงานภาคีเครือข่าย สร้างผลงานที่ชัดเจนจนเป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นนวัตกรรมทางสังคมที่ได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย อาทิเช่น นวัตกรรมรางวัล อบต. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี จากสำนักนายกรัฐมนตรี รางวัลผู้สร้างนวัตกรรม ท้องถิ่นด้านสังคมสงเคราะห์ นอกจากนี้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม มีความพร้อมในถ่ายทอดบทเรียน ประสบการณ์การสร้างการเรียนรู้ หลักสูตรพร้อมถ่ายทอดให้บุคคลต่างๆ ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ดูงาน และเผยแพร่องค์ความรู้ต่างๆ ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ผลงานทางวิชาการต่างๆ สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผลต่อในชุมชนอื่นๆ ได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม



ชื่อผู้ประสานงานติดต่อพื้นที่ :

นายชินวุฒิ อาศน์วิเชียร
 เลขานุการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม
 อบต.ท่างาม อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี
 E-mail : chinawuto@hotmail.com
 โทร. 036 699 477 , 086 557 6636

ข้อมูลอ้างอิง

ไฟล์นำเสนอและเอกสารประกอบการสมัครโครงการมอบรางวัลฯ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี



“สวัสดิการสร้างความสุข ชุมชนอย่างญาติมิตร เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน” กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลลอย อำเภอปง จังหวัดพะเยา

กองทุนสวัสดิการชุมชน การดำเนินงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของตำบล

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลลอย เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ตำบลลอย ซึ่งทำการจัดตั้งและขอจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลลอย กับ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ในปี 2552 จากนั้นคณะทำงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลลอยมี นายคำมูล อินถา เป็นประธานสภาได้จัดให้มีเวทีพูดคุยกันถึงการขับเคลื่อนงานของสภาฯ จะขับเคลื่อนเรื่องไหนดีที่จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ตำบลลอย คณะทำงานจึงเห็นชอบด้วยที่จะขับเคลื่อนประเด็นการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลลอย และได้มีการร่างระเบียบกองทุน ตั้งคณะกรรมการกองทุนซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากผู้แทนของแต่ละหมู่บ้านในตำบลลอยทั้งหมด 14 หมู่บ้านและบางคนที่ก็เป็นคณะทำงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลด้วย โดยได้เลือกนางสาวนารี เวียงคำ เป็นประธานกองทุนสวัสดิการชุมชน

ช่วงประมาณเดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายนของทุกปีชาวบ้านในตำบลลอย อำเภอปง จังหวัดพะเยาต้องประสบปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้นครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 14 หมู่บ้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาการขาดแคลนน้ำของคนในชุมชนที่ไม่มีน้ำใช้อุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน และที่สำคัญคือขาดน้ำใช้เพื่อการเกษตร ที่โดยส่วนใหญ่ประชากรในพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา ทำการเพาะปลูก เช่น ข้าวโพดสัตว์ ข้าวโพดฝักอ่อน ผักกาดขาว ผักกาด



เขียว กะหล่ำปลี ยาสูบพื้นบ้าน ยาสูบเวอร์จิเนีย ถั่วและถั่วป่นหรือถั่วเหลืองฝักสด เป็นต้น ซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยทรัพยากรน้ำธรรมชาติ ทั้งที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติจำนวนมากในพื้นที่ ทั้งลำน้ำ 4 สาย (แม่น้ำจิม ,แม่น้ำเงิน,แม่น้ำทาย,แม่น้ำสต้อด) บึง 4 บึง(บึงหนองขี้เหล็ก,บึงหลงร่องหอย,บึงป่าแฝก,บึงห้วยผักกูด)คลองส่งน้ำห้วยแก่นลำห้วย 20 ลำห้วย (ห้วยหนองบัว,ห้วยน้ำลาก,ห้วยน้ำทาย,ห้วยโสภ,ห้วยทรายขาว,ห้วยเลา,ห้วยแก่น,ห้วยม่วง,ห้วยสต้อด,ห้วยก้อดยาว,ห้วยน้ำจำ,ห้วยยางม้า,ห้วยนาบัว,ห้วยน้ำจ่าน,ห้วยโป่ง,ห้วยต้นกูด,ห้วยก่อง,ห้วยต้นไต้ม,ห้วยต้นยาง,ห้วยไซค) แต่เมื่อเกิดภัยแล้งก็ประสบความเดือดร้อนกันทั่วหน้าและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไปในทุกปี

สวัสดิการที่ดูแลนอกเหนือจากตัวบุคคล

“สวัสดิการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลออย ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 1,272 คน ประเภทสมาชิก แบ่งเป็น บุคคลทั่วไป 739 คน เด็ก/เยาวชน 32 คน ผู้สูงอายุ 493 คน ผู้ด้อยโอกาส/พิการ 8 คน จำนวนเงินกองทุน 1,253,754 บาท เริ่มแรกมีการขับเคลื่อนสวัสดิการอยู่ 3 ด้านได้แก่ 1.ด้านการเกิดหรือการคลอดบุตร 2.ด้านการเจ็บป่วย 3.ด้านการเสียชีวิต จากนั้นทางกองทุนได้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบอีกครั้งเมื่อปี 2557 เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่ต้องการให้เพิ่มสวัสดิการด้านอื่น ๆ เข้าไปด้วย ได้แก่การจัดสวัสดิการด้านการศึกษา กิจกรรมรณด้านกีฬาและนันทนาการ ประเพณีวัฒนธรรม/ศาสนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสาธารณะประโยชน์อื่นๆ รวมทั้งสวัสดิการที่ไม่ใช่ตัวเงิน

จากปัญหาภัยแล้งข้างต้น ทางคณะทำงานจึงเล็งเห็นว่า **สวัสดิการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** โดยเฉพาะเรื่องของการทำนํ้าเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพของทุกคน และได้เพิ่มสวัสดิการด้านนี้เข้าไป ประกอบกับสถานการณ์ในปี 2557 ที่เกิดภาวะฝนทิ้งช่วงไม่ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้ชาวนาเกิดการแย่งนํ้าในการหว่านข้าวทำนํ้ากัน คนที่อยู่ต้นนํ้ามักจะแอบเปิดนํ้าหรือสูบนํ้าเข้านาตนเอง ทำให้คนที่อยู่ท้ายนํ้าไม่มีนํ้าไหลไปเข้านา ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม และมีความขัดแย้งเกิดขึ้น



จึงเป็นที่มาของแนวคิดในการแก้ไขปัญหากล้วยแล้งด้วยการทำฝายยกระดับน้ำขึ้นในลำน้ำจิม ตรงจุดที่บ้านดอนเงิน หมู่ที่ 1 สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำจึงได้เพิ่มกฎระเบียบการใช้น้ำร่วมกันและคณะทำงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลออย และสภาองค์กรชุมชนตำบลออย ได้ประสานกับผู้อำนวยการส่วนประสานลุ่มน้ำยม กรมทรัพยากรน้ำ สำนักงานน้ำภาค 9 ที่รับผิดชอบพื้นที่ลุ่มน้ำในเขตของตำบลออยถึงประเด็นปัญหาและได้เสนอขอทำฝายเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในลำน้ำจิมที่ไหลผ่านตำบลออย

ผลหลังจากการประสานกับทางกรมทรัพยากรน้ำ ทางประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลออย และประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลออย จึงได้มีโอกาสได้ไปศึกษาและแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำฝายมีชีวิตที่หมู่บ้านไชยมนตรี จังหวัดนครศรีธรรมราช กับคณะเจ้าหน้าที่ส่วนประสานลุ่มน้ำยม สำนักงานน้ำภาค 9 และได้นำความรู้ที่ได้รับมาทำการชี้แจงและประชาคมในโครงการที่จะทำฝายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหากล้วยแล้งในพื้นที่ ทั้งเรื่องน้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคในชุมชน และน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศทำน้ำวังปลา สรุปผลที่ประชุมเห็นชอบ **“โครงการสร้างฝายมีชีวิต พืชกล้วยแล้ง”** จึงได้เริ่มลงมือสำรวจ โดยได้รับการสนับสนุนบุคลากรจากสำนักงานน้ำภาค 9 และได้รับงบประมาณในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เช่น ไม้ไผ่ เชือกและกระสอบใส่ทราย จากสำนักงานน้ำภาค 9 ด้วยบางส่วน อีกทั้งคณะทำงานยังได้ประสานขอรับการสนับสนุน รถแมคโครชุดทราย รถดั้มลากทราย และพนักงานพร้อมเชื้อเพลิง จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ประสานงานขอแรงงานจากภาคเอกชน เช่น โรงบ่มไบยาสูบบ้านดอนไชยป่าแหม ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลออย ซึ่งช่วยเหลือทั้งงบประมาณและแรงงานจากคนงานมากกว่า 40 คนที่มาทำงานกับโรงบ่ม พร้อมรถแมคโคร บริษัทนิ่มซีสิ่งจำกัด ก็ช่วยเหลือแรงงานและช่วยเหลือน้ำดื่ม องค์การบริหารส่วนตำบลออยสมทบงบประมาณ เครื่องมือคณะกรรมการลุ่มน้ำยมสมทบค่าอาหาร เจ้าหน้าที่ป่าไม้อำเภอปาง เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเวียงลอและเจ้าหน้าที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยาต่างก็เข้ามาช่วยเหลือแรงงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สาขาดอนไชยสนับสนุนน้ำดื่ม อีกทั้งได้ประสาน



ขอแรงงานจากนักศึกษาวิชาทหาร (รต.) จิตอาสา และนักเรียนชั้นมัธยมปลาย จากโรงเรียนปงพัฒนาวินัยาคมและโรงเรียนปงรัชดาภิเษกมีเด็ก ๆ จากโรงเรียนบ้านดอนเงินมาช่วยเก็บขยะ และสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลออย ในบ้านหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 13 หมู่ที่ 14 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 6 ที่ได้รับประโยชน์จากการกั้นฝายตัวนี้หมุนเวียนมาช่วยกัน มัดเชือกและตัดทรายใส่กระสอบและประชาชนในหมู่บ้านดอนเงินทุกคนครัวเรือนต่างก็มาช่วยทำงานทำอาหารมาช่วยเหลือกัน

สิ่งที่เป็นผลการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ของการร่วมมือทำให้สามารถยกระดับน้ำในลำน้ำจิม ตรงจุดที่สร้างฝาย ณ บ้านดอนเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลออยสามารถยกระดับน้ำให้สูงขึ้นประมาณ 1.5 เมตร ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น และทอดยาวไปประมาณ 3,000 เมตร สามารถแก้ปัญหาภัยแล้ง ทำให้มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินสองฝั่งแม่น้ำสามารถปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี ได้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค บ่อน้ำตื้นในหมู่บ้านมีน้ำใต้ดินเพิ่มขึ้นไม่แห้งดังเดิม มีระดับปริมาณน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศทำน้ำวังปลาหน้าวัด ทำให้ปลาท้องถิ่นขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็วเกิดเป็นแหล่งพักผ่อนและท่องเที่ยวให้ชุมชน

จากปัญหาความไม่เป็นธรรม ความขัดแย้งเรื่องการใช้น้ำร่วมกันของคนในชุมชน เปลี่ยนเป็นการร่วมสนับสนุนทั้งแรงงาน งบประมาณ และความรู้ ระหว่างทางของการมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกันของชาวบ้านเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การร่วมแรงร่วมใจกันของคนในชุมชน เห็นมิตรแท้จากการลงแรง เห็นเพื่อนแท้จากหน่วยงานที่ช่วยเหลือ ในทุกวันของการทำงานจะมีการสรุปบทเรียนร่วมกันในแต่ละวัน ทั้งชาวบ้านและหน่วยงานภาคี ร่วมเรียนรู้จากการปฏิบัติ ร่วมเรียนรู้จากการสรุปความสามัคคีที่เกิดขึ้นเป็นผลพวงจากการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน



แผนที่แสดงที่ตั้งของโครงการ



โครงการฝายมีชีวิต พืชดักภัยแล้ง ประชาร่วมใจภายในหลวง

หมู่ที่ 1 ตำบลลอย อำเภอลอง จังหวัดพะเยา

ชื่อลำน้ำ	น้ำจิม	
ปริมาณการกักเก็บ	84,000	ลบ.เมตร ***
ที่ตั้ง	บ้านดอนเงิน หมู่ 1 ต.ลอย อ.ปง จ.พะเยา	
แผนที่ ลำดับชุด	L7018 ระวาง	5047-II
จุดเริ่มต้นพิกัด	47 Q 0639729 E	2126614 N
	บ้านดอนเงิน หมู่ 1 ต.ลอย อ.ปง จ.พะเยา	

ชุมชนบริเวณลำน้ำ

บ้านดอนเงิน หมู่ 1 ต.ลอย อ.ปง จ.พะเยา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกักเก็บน้ำ ไว้ใช้เพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง
2. เพื่อเสริม ระบบนิเวศน์ให้กับสัตว์น้ำและพืชน้ำ

ลักษณะทั่วไปของโครงการ

โครงสร้างของฝายเป็นไม้ไผ่วางเรียงด้วยกระสอบทราย
ช่องเรียงกระสอบทรายขนาดความกว้างช่องละ 2X2 เมตร
ความกว้างของสันฝาย 20 เมตร*** (ความกว้าง 10 ช่อง)
ความยาวของฝาย รวม 24 เมตร*** (ความยาว 12 ช่อง)
ความยาวของชั้นบันได สองชั้นๆ ละ 0.50 เมตร***
ความสูงของสันฝาย จากระดับท้องน้ำ 1.5 เมตร***
ความยาวสายน้ำที่ยกระดับได้ 3.0 ก.ม.***

***ขอบคุณข้อมูลจาก สนง.ทรัพยากรน้ำภาค 9

ผลประโยชน์จากโครงการ

บ้านดอนเงิน หมู่ 1 ต.ลอย อ.ปง จ.พะเยา

พื้นที่การเกษตร จำนวน 400 ไร่

เกษตรกรได้รับประโยชน์ จำนวน 500 ครัวเรือน

ระยะเวลาดำเนินการ	15	วัน
งบประมาณที่ได้รับ	200,500	บาท
ปริมาณการกักเก็บ	84,000	ลบ.เมตร ***
ค่าเฉลี่ย	0.42บาท/ตร.ม.	



“สวัสดิการสร้างความสุข ชุมชนอยู่อย่างญาติมิตร เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

ผลของการช่วยเหลือกัน ผ่านการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลลอย ไม่ว่าจะเป็นการสร้างฝายแก้ไขปัญหาน้ำ ทำให้มีน้ำเพียงพอต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของคนในชุมชนให้มีความมั่นคงในอาชีพแล้ว ยังมีการจัดกิจกรรมเรื่องการจัดการขยะในชุมชนและสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับคนในชุมชนไปพร้อมกัน **“เมื่อสุขภาพของคนในชุมชนดีขึ้น การจ่ายสวัสดิการชุมชนเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลจะลดลงไปด้วย”** ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนกล่าว ถือเป็นการทำงานกิจกรรม 1 เรื่องเกิดผลมากกว่า 1 และคำนึงถึงความยั่งยืนของกองทุนในอนาคต โดยมีกิจกรรมที่กองทุนสวัสดิการชุมชนให้ความสำคัญ ดังนี้

1) **เรื่องการจัดการขยะในชุมชน** ให้ความรู้กับสมาชิกการคัดแยกขยะในครัวเรือน ลดปริมาณขยะที่จะนำไปทิ้ง นำมาขายมาขายยังจุดรับซื้อขยะ ส่งเสริมให้ชุมชนทำเสียนไม้ไผ่ รอบต้นไม้เพื่อลดการเผาขยะแห้งในช่วงหน้าแล้ง ป้องกันการเกิดหมอกควัน ที่จะส่งผลต่อสุขภาพของสมาชิกกองทุน

2) **กิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้กับเด็ก** ได้ประสานกับทางโรงเรียนบ้านดอนเงิน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตำบลลอย พาเด็กๆ ไปเรียนรู้นอกห้องเรียน พาเด็กไปพื้นที่โล่งที่มีการตัดต้นไม้ออกไป และจุดที่มีต้นไม้ มีร่มเงา ให้เด็กๆ ได้เปรียบเทียบและอธิบายให้รู้ถึงประโยชน์ของต้นไม้และร่วมปลูกต้นไม้คนละต้น เป็นการเชื่อมโยงการทำงานกับอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน(ทสม)

3) **กิจกรรมบวชป่า** ได้ร่วมกับชุมชนบ้านหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 13 และหมู่ที่ 9 ทำกิจกรรมการบวชป่าที่ป่าห้วยโป่ง เพราะมีคนมาลักลอบตัดต้นไม้และไม่สามารถจับตัวผู้กระทำผิดได้ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับคนในพื้นที่ได้รักและหวงแหนป่าโดยผ่านประเพณี และนิมนต์พระสงฆ์ที่เป็นที่เคารพนับถือของคนในพื้นที่มาประกอบพิธี โดยได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม เช่น สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กลุ่มน้ำยม เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเวียงลอ ออบต.ลอย โรงเรียนและชุมชน เป็นต้น

4) **กิจกรรมทำน้ำหมักชีวภาพ** เป็นการส่งเสริมให้ลดต้นทุนการเพาะปลูก ลดการใช้สารเคมี และนำขยะเปียกหรือเศษพืชผักที่มีเหลือในชุมชนนำมาหมัก



และนำไปใช้แทนปุ๋ยเคมีได้ กิจกรรมนี้เป็นการทำงานเชื่อมโยงกับ กศน.ตำบลออย และกรมพัฒนาที่ดินจังหวัดพะเยา

5) **กิจกรรมปลูกต้นไม้** กิจกรรมนี้เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกทุกครัวเรือน นำต้นไม้ที่ทุกคนอยากจะปลูกแล้วไม่มีที่ปลูก ไปปลูกที่ป่าชุมชนเดิมของหมู่บ้าน ดอนเงิน ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลออย และได้รับความร่วมมือจากสมาชิกกองทุนที่อยู่ในหมู่บ้านเป็นอย่างดี

ทั้งนี้การเพิ่มต้นทุนทางสังคมด้วยเครือข่ายที่มีศักยภาพ และเหนือสิ่งอื่นใด ผลจากการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลออยนอกจากสวัสดิการทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงินซึ่งได้รับและครอบคลุมแล้วนั้นคงเป็นความสุข ความยั่งยืนในคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนตำบลออย นั่นเอง



ชื่อผู้ประสานงานติดต่อพื้นที่ :

นางสาวนารี เวียงคำ

ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลออย

108 หมู่ที่ 10 ตำบลออย อำเภอปง จังหวัดพะเยา

E-mail : naree.n@hotmail.com

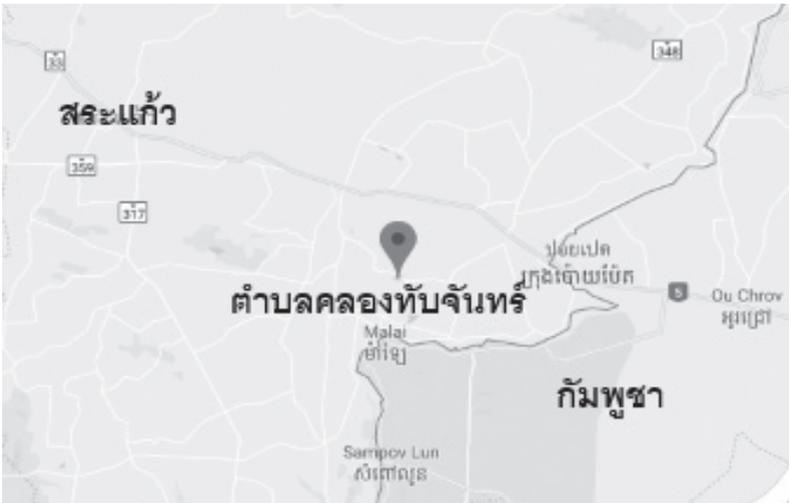
โทร. 086 1860 848

ข้อมูลอ้างอิง

ไฟล์นำเสนอและเอกสารประกอบการสมัครโครงการมอบรางวัลฯ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลออย อำเภอปง จังหวัดพะเยา ประเภทที่ 5 ด้านการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงาน การจัดการขยะ การจัดการและฟื้นฟูภัยพิบัติ



“บริหารกองทุนอย่างมีธรรมาภิบาล : ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตคลองทับจันทร์” กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว



บริบททั่วไปตำบลคลองทับจันทร์

เดิมดินแดนคลองทับจันทร์แห่งนี้ เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์อาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและมีต้นไม้ มงคลชนิดหนึ่ง ขึ้นอยู่ตามลำน้ำ คือ “ต้นจันทน์” โดยเฉพาะพื้นที่ของโรงเรียนปัทม ปัจจุบันจน กระทั่งวันหนึ่ง ต้นไม้ ดังกล่าว ได้หักล้มขวางคลอง ทำให้ชาวบ้านสัญจรไปมาไม่สะดวก ชาวบ้านก็เลยกล่าวขานกันจนติดปากว่า “คลองทับจันทร์” หรือ “จันทน์ทับคลอง” ซึ่งปัจจุบันคลองที่ ต้นจันทน์ล้มขวางนั้น ได้ต้นเขินไปหมดแล้ว



ตำบลคลองทับจันทร์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอรัฐประเศ มีเนื้อที่ประมาณ 29,918 ไร่ หรือ 47.86 ตารางกิโลเมตร จำนวนหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด 4,807 คน การประกอบอาชีพของประชาชน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร ทำไร่ ทำนา รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย และรับจ้างทั่วไป

ความเป็นมากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2550 ได้รับรองเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2552 การก่อเกิดองค์กรสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์ ทั้งหมด 10 หมู่บ้าน เป็นตำบลที่มีความหลากหลายของผู้คนที่อาศัยอยู่ มีทั้ง ไทย ลาว เขมร ญ้อ และมีสิ่งที่คล้ายกันและแตกต่างกันออกไป ประกอบกับประชาชนมีฐานะยากจน มีความเป็นอยู่ที่ลำบาก ถึงแม้หน่วยงานของรัฐจะอยู่ใกล้ประชาชนก็จริงแต่งบประมาณยังไม่เพียงพอต่อการจัดสวัสดิการให้กับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีฐานะยากจนได้ครบถ้วน ดังนั้น องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองทับจันทร์โดยการนำของนายกสมหมาย บาดาล ในขณะนั้น ได้ร่วมกับแกนนำของหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์ขึ้น เพื่อสนับสนุนการจัดสวัสดิการให้กับประชาชนให้ทั่วถึงและเป็นไปอย่างเกื้อกูลกัน ซึ่งอาจจะหมายถึงการเชื่อมโยงกับภาครัฐด้วยเพื่อให้ประชาชนในตำบลได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรักความสามัคคีกัน เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เปรียบเสมือนพี่น้องกัน

สมาชิกแรกตั้ง 371 คน ปี 2561 สมาชิกปัจจุบัน 1,633 คน (คิดเป็นร้อยละ 35) จากประชากรทั้งตำบล 4,807 คน ครอบคลุมทั้งตำบล 10 หมู่บ้าน โดยแยกสมาชิก เป็นประเภทเด็ก – เยาวชน (แรกเกิด – 25 ปี) 486 คน ประเภทบุคคลทั่วไป (อายุ 26 ปี – 59 ปี) 686 คน ประเภทผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) 427 คน และประเภทผู้พิการ / ผู้ด้อยโอกาส 34 คน

สถานะกองทุนสวัสดิการชุมชน รวมทั้งสิ้น 6,335,025.61 บาท แบ่งเป็นรับสมทบจากสมาชิก 3,979,080 บาท รับสมทบจากรัฐบาล / พอช. 1,356,225



บาท รับสมทบจากท้องถิ่น 230,000 บาท รับสมทบจากหน่วยงานอื่นๆ 162,000 บาท อื่นๆ (ค่าธรรมเนียม , ดอกเบี้ยธนาคาร , ค่าบำรุง , เงินบริจาค) 607,720.61 บาท

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์

1. เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยของประชาชนในตำบลให้รู้จักการออมเงิน วันละ 1 บาท
2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม ซื่อสัตย์พึ่งตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี และเอื้ออาทรซึ่ง กันและกัน โดยใช้หลักศาสนา และยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อวางแผนอนาคตในวันข้างหน้าให้ครอบครัวได้มีสวัสดิการ
4. เพื่อสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการออมทรัพย์ วันละ 1 บาท เพื่อส่งเสริมเป็นแกนนำในอนาคต เพื่อช่วยเหลือชุมชน พึ่งพาอาศัย อย่างมีความสุข
5. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ หรือแรงจูงใจให้สมาชิกได้ปฏิบัติกิจกรรม ช่วยงานสังคม และส่วนรวม
6. เพื่อสร้างกระบวนการ การมีส่วนร่วมระหว่างชาวบ้านด้วยกันเอง ชาวบ้านกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / หน่วยงานองค์กรอื่น ๆ
7. เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อมโยงกองทุนต่าง ๆ ในชุมชน

แนวคิดการบริหารจัดการกองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาล

จากการเข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพแกนนำสวัสดิการชุมชน จังหวัดสระแก้ว เมื่อปี พ.ศ.2552 คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์ร่วมกับผู้บริหาร อปท. ผู้นำชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของกองทุนสวัสดิการชุมชน จึงได้ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี และมีธรรมาภิบาลของกองทุน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน และมีเป้าหมายให้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์



เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในตำบล แบ่งการบริหารจัดการการเงินเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ร้อยละ 50 จัดสวัสดิการให้กับสมาชิกตามข้อบังคับ ส่วนที่ 2 ร้อยละ 30 กิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ของกองทุนและสมาชิก ส่วนที่ 3 ร้อยละ 20 ทุนสำรององค์กรสวัสดิการชุมชน / การบริหารจัดการ

ระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีธรรมาภิบาลกองทุนสวัสดิการชุมชน

(1) การเชื่อมโยงการจัดการสวัสดิการร่วมกับหน่วยงานภาคีอื่นๆ กองทุนสวัสดิการชุมชนเน้นการทำงานบูรณาการเชื่อมโยงภาคีหน่วยงานและกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกตำบลประกอบด้วยสภาองค์กรชุมชนตำบลคลองทับจันทร์, ชมรมผู้สูงอายุ, ชมรมผู้พิการ, ชมรมสตรี, หน่วยงานของรัฐ, องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองทับจันทร์, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองทับจันทร์, กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลคลองทับจันทร์, โรงเรียน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยหน่วยงานภาคีต่างๆ ได้ร่วมกันจัดทำบันทึกความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนพัฒนาสังคมร่วมกัน ตั้งแต่ปี 2558 ที่ผ่านมา

(2) องค์กรประกอบของกรรมการและที่มา คณะกรรมการบริหารองค์กรสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์ มีคณะกรรมการทั้งสิ้น 15 คน ประกอบด้วยสัดส่วนที่สำคัญ ดังนี้ ผู้นำท้องที่ 2 คน, ผู้นำท้องถิ่น 4 คน, ผู้นำชุมชน 6 คน, เครือข่าย อสม. 3 คน โดยสำนักงานกองทุนมีศูนย์ทำการที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองทับจันทร์

(3) ระบบการจัดทำบัญชี (ระบบการเงิน /บัญชี) มีการบันทึกบัญชีอยู่ 4 หมวดสำคัญ คือ สมุดรายวันรับ สมุดรายวันจ่าย สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป (ในกรณีบันทึกรายการนอกเหนือจากการรับ - จ่ายพื้นฐานที่อยู่ในระเบียบข้อบังคับ เช่น ดอกเบี้ยธนาคาร เงินบริจาค ช่วยเหลือวาทภัย กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ฯลฯ) และสมุดบัญชีลูกหนี้ (เงินยืมเพื่อประกอบอาชีพ ส่งคืนภายใน 7 วัน ค่าบำรุงร้อยละ 1 บาท)



(4) การรับเงินจากสมาชิก การรับเงินและจ่ายเงินสวัสดิการให้แก่สมาชิก กองทุนจะมีคณะกรรมการกองทุนที่มาจากแต่ละหมู่บ้าน ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการรับเงินและจ่ายเงินแก่สมาชิก ซึ่งหมู่บ้านจะมีสมุดทำเนียบสมาชิก คุมแต่ละหมู่บ้าน เพื่อบันทึกการส่งเงินและการจ่ายสวัสดิการของสมาชิกราย คนในหมู่บ้านนั้นๆ โดยเอกสารดังกล่าว จะมีอยู่ด้วยกัน 2 ชุด คือ อยู่กับคณะกรรมการแต่ละหมู่บ้านและอยู่ที่สำนักงานกองทุน โดยในระหว่างวันที่ 1 – 15 ของ ทุกเดือน จะมีการรวบรวมเงินจากสมาชิกผ่านเวทีประชาคมของแต่ละหมู่บ้าน แล้วคณะกรรมการจะรวบรวมเงินมาส่งที่เหรียญกอกทุน เพื่อทำบัญชีร่วมกับ เลขานุการที่สำนักงานกองทุน ทั้งนี้เงินที่ได้รับจะนำฝากเข้าบัญชีวันต่อวัน

(5) การจ่ายสวัสดิการให้กับสมาชิก หลังจากวันที่ 15 เมื่อมีการนำเงิน เข้าบัญชีธนาคารพร้อมทำรายละเอียดการรับเงินเสร็จครบถ้วนแล้ว ทางเหรียญกอก จะเบิกเงินสดสำรองไว้จ่ายเป็นรายเดือนๆ ละ ไม่เกิน 20,000 บาท โดยคณะกรรมการหรือสมาชิกแต่ละหมู่บ้านจะต้องนำเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเบิกสวัสดิการ พร้อมกับใบสำคัญรับเงิน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการรับสวัสดิการ แต่หาก ครบ 1 เดือนไม่มีการเบิกจ่ายเพิ่มเติม เงินส่วนที่เหลือจะถูกนำฝากกลับเข้าไปในบัญชี เมื่อ มีการเคลียร์บัญชีในรอบเดือนต่อไปแล้ว ก็จะมีการเบิกถอนเงินมาถือไว้เหมือนเดิม ไม่ เกิน 20,000 บาท/เดือน

(6) ระบบการตรวจสอบ จะมีการตรวจสอบบัญชีโดยคณะกรรมการทุกๆ 6 เดือน และ ตรวจสอบบัญชีโดยปลัด อบต. กับนักพัฒนาชุมชน ในทุกๆ 1 ปี พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถมาตรวจสอบการบริหารงานของกองทุนได้ โดยการเก็บเอกสารและการทำบัญชีจะมีข้อมูลเป็นแฟ้มรายหมู่บ้านและมีบัญชีคุม ของกองทุนเก็บไว้ที่สำนักงาน



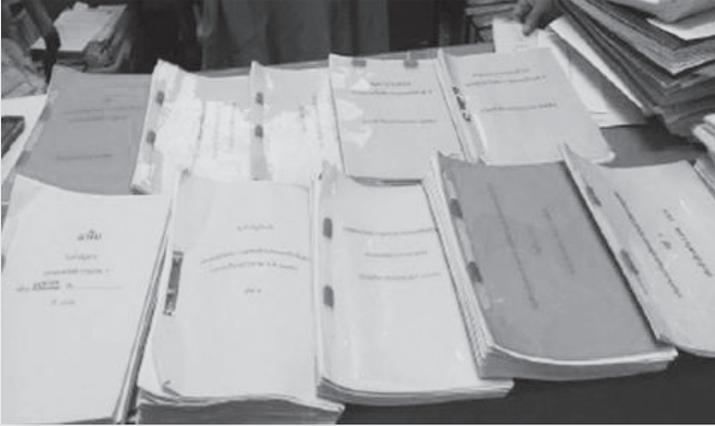
ตัวอย่างระบบการบริหารจัดการกองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาล

1. **มีจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ** กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์มีการจัดทำฐานข้อมูลสมาชิกทั้งในฐานข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และข้อมูลในสมุดบันทึกข้อมูล (มือ) เช่น ข้อมูลพื้นฐานตำบล ข้อมูลสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ข้อมูลผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่ ข้อมูลวัตถุประสงค์และอุปกรณ์ ข้อมูลระเบียบการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชน ข้อมูลการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคีต่างๆ

2. **มีการระบบติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน** กองทุนมีระบบการจัดทำรายงานปิดงบดุลประจำทุกเดือนและแจ้งรายงานให้คณะกรรมการแต่ละหมู่รับทราบ เพื่อนำไปแจ้งให้สมาชิกในหมู่บ้านได้ทราบต่อไป ซึ่งรายงานงบดุลการดำเนินงานในแต่ละเดือนจะมีผู้ตรวจสอบทั้งจากคณะกรรมการและผู้แทนท้องถิ่นร่วมตรวจสอบรับรองด้วยทุกครั้ง

3. **มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารกองทุนสวัสดิการชุมชนต่อสาธารณะ** มีการพูดคุยปะพูดคุยในที่ประชุมหมู่บ้านทุกเดือนหรือประชุมหมู่บ้าน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการในหมู่บ้านนั้นๆ จะเป็นคนรายงานสถานะข่าวสารต่างๆ ของกองทุนสวัสดิการเดือนที่ผ่านมาต่อสมาชิกได้รับทราบ รวมทั้งป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรม รายงานสถานะการเงินต่างๆ ในป้ายประชาสัมพันธ์ที่สำนักงานและจุดประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน นอกจากนี้กองทุนยังมีช่องทางเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น facebook กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์ กลุ่มไลน์กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นต้น เพื่อสร้างการรับรู้ในวงกว้างต่อไป





ทั้งนี้ จากระบบการบริหารจัดการกองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาล **สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล** ได้แก่ **การมีส่วนร่วม** เกิดการเชื่อมโยงการจัดสวัสดิการร่วมกับหน่วยงานภาคีอื่นๆ องค์ประกอบของกรรมการที่หลากหลาย **คุณธรรม** การจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกตามระเบียบข้อบังคับอย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ **นิติธรรม** กรณีสมาชิกไม่ชำระเงินเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชน 3 เดือนติดต่อกันจะพ้นสภาพสมาชิก ยกเว้นกรณีมีความจำเป็น **ความโปร่งใส** การจัดทำระบบบัญชีหลายประเภท เช่น สมุดบัญชีรายวันต่างๆ การลงบัญชีรับเงินสมาชิกสมทบแต่ละหมู่บ้าน การลงบัญชีรับเงินสมทบรายสมาชิก และมีระบบการตรวจสอบ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสู่สาธารณะ **รับผิดชอบ** คณะกรรมการเดินทางไปจ่ายสวัสดิการแก่สมาชิกที่ไม่สามารถมารับสวัสดิการด้วยตนเองได้ กรณีผู้สูงอายุหรือผู้พิการที่มีความยากลำบากในการเดินทาง และถือเป็นการเยี่ยมเยียนสมาชิกไปพร้อมกัน **ความคุ้มค่า** สวัสดิการที่มากกว่าตัวเงิน สมาชิกบางคนไม่มีญาติเมื่อเสียชีวิต คณะกรรมการร่วมจัดงานศพ ตกแต่งสถานที่แสดงความอาลัยแก่ผู้เสียชีวิต ทั้งนี้กรรมการและสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์ได้ยึดถือปฏิบัติอยู่ในชีวิตประจำวัน และได้มีการขอรับรองประมาณสนับสนุนเรื่องอาชีพกลุ่มเห็ดนางฟ้า จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้ว เป็นการเน้นย้ำประโยคที่ว่า **“บริหารกองทุนอย่างมีธรรมาภิบาล ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตคลองทับจันทร์”** ได้อย่างแท้จริง





ชื่อผู้ประสานติดต่อพื้นที่ :

นางเพ็ญพร สายเสมา

ผู้ประสานงานกองทุนสวัสดิการชุมชน

ตำบลคลองทับจันทร์

49 หมู่ที่ 8 ตำบลคลองทับจันทร์

อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 27120

E-mail: penpond7@hotmail.com

โทร. 089-9294022, 064-0629212

ข้อมูลอ้างอิง

- 1.ไฟล์นำเสนอ และเอกสารประกอบการสมัครโครงการมอบรางวัล
กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคลองทับจันทร์ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
ประเภทที่ 7 ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการกองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาล
- 2.สมาชิก คณะกรรมการ. สัมภาษณ์, 27-28 มกราคม 2561



“เชื่อมโยงเครือข่ายอย่างมีศิลปะ ขับเคลื่อนงานด้วยใจมุ่งมั่น พัฒนาอย่างต่อเนื่อง” กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

บอกให้เขารู้ ทำให้เขาเห็น ขจัดปัญหา สร้างศรัทธาแก่ชุมชน

เทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่ 13.5 ตารางกิโลเมตร 8 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 8,354 คน แบ่งการบริหารออกเป็น 15 ชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางเลน เป็นงานที่ต่อยอดมาจากชมรมผู้สูงอายุของตำบลบางเลน โดยเมื่อปี 2552 ได้มีการจัดประชุมและเชิญวิทยากรไปพูดถึงเรื่อง “กองทุนสวัสดิการชุมชน” ให้กับสมาชิกชมรมฟัง ที่ประชุมเห็นด้วยกับการจัดสวัสดิการ จึงได้เปิดรับสมัครในวันนั้น เริ่มต้นจากตัวกรรมการชมรมผู้สูงอายุมีสมาชิกเป็นสมาชิก 33 คนและเลือกตั้งกรรมการขึ้นมาบริหาร 27 คน โดยเชิญเจ้าของร้านทองเข้ามาเป็นประธานกองทุน มีเงินทุนเริ่มต้น 11,820 บาท จากนั้นได้รับการจัดแจ้งจากคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแห่งชาติ รับรองเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พรบ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ในเดือนมิถุนายน 2553 จึงได้ใช้ใบจดทะเบียนใบเบิกทางขยายฐานสมาชิกให้มีจำนวนมากขึ้น



ช่วงแรกคณะกรรมการกองทุนฯ ได้พยายามหาสมาชิกเพิ่มเติม พบว่าชาวบ้านปฏิเสธ เพราะเกิดความล้มเหลวในการดำเนินโครงการฅาปนกิจสงเคราะห์พอดี ทำให้ชาวบ้านต่างเข็ดขยาด กรรมการยึดหลักการสำคัญ **“บอกให้เขารู้”** สื่อสารให้ประชาชนมีความรู้เรื่องสวัสดิการชุมชน เช่น ทำแผ่นพับแจก ใช้เสียงตามสายของเทศบาล ลงพื้นที่พบประชาชนที่มาร่วมกิจกรรมกับทางเทศบาลทุกครั้งที่มีโอกาส **“ทำให้เขาเห็น”** ถือเป็นหัวใจเช่นการรับขวัญเด็กแรกเกิดเกิดการชดเชยการเจ็บป่วยจากการนอนโรงพยาบาล หากมีใบรับรองแพทย์ก็จะเอาเงินไปมอบให้ สมาชิกเสียชีวิตก็ไปร่วมงานศพ มอบเงินสวัสดิการต่อหน้าคนที่มาร่วมงาน ก่อนมอบชี้แจงให้รู้ที่มาที่ไปของเงิน เป็นสมาชิกเมื่อไหร่ ร่วมเวทีประชุมก็ปี ส่งเงินเข้ากองทุนเท่าไร มอบเงินจำนวนเท่าไร เปรียบเทียบว่ามีผลจ่ายคืนเป็นเงินกี่เท่าของเงินที่สมาชิกส่งเข้ากองทุน ซึ่งทุกกรณีจะมียอดเพิ่มขึ้นหลายเท่า **“ขจัดปัญหา”** เมื่อมีปัญหาประธานและกรรมการรีบลงแก้ไขทันที **“สร้างศรัทธา”** ศรัทธา เกิดจากผลการ บอกให้เขารู้ ทำให้เขาเห็น ขจัดปัญหา สมาชิกเกิดความรู้อีกว่า **“เราทำได้จริงและได้หลายเท่าด้วย”** มีการประชุมสมาชิกประจำปีชี้แจงรายรับรายจ่าย ใครได้รับสวัสดิการจากกองทุนเป็นจำนวนเท่าไร

กรณีผู้สูงอายุสมัครเป็นสมาชิก กองทุนตั้งเงื่อนไขว่า หากใครมีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จะสมัครเข้ากองทุนต้องหาลูกหลานที่มีอายุไม่มากมาเข้าด้วย ไม่น้อยกว่า 1 คน ถ้าอายุ 70-80 ปี ต้องไม่น้อยกว่า 2 คน แต่หากไม่ได้จริงๆ กองทุนก็รับเป็นสมาชิก

จากวันนั้นถึงวันนี้กองทุนมีสมาชิก 1,702 คน เงินทุนหมุนเวียน 5,694,627 บาท แบ่งเป็นเงินสมทบจากสมาชิก 2,202,165 บาท เงินสมทบจากท้องถิ่น 2,343,520 บาท เงินสมทบจากหน่วยงานรัฐ พอช. 1,033,205 บาท ดอกเบี้ย 42,147 บาท เงินบริจาคและอื่นๆ 73,590 บาท (ข้อมูล ณ 31 มกราคม 2561)



กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางเลน แบ่งเงินออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ร้อยละ 5 ของเงินทั้งหมด จัดเป็นเงินคงคลังของกองทุน
 2. ร้อยละ 30 ของเงินทั้งหมด จัดเป็นเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง
 3. ร้อยละ 40 ของเงินทั้งหมด จัดเป็นเงินสำหรับใช้จ่าย บริหารจัดการ จัดสวัสดิการให้สมาชิกหากไม่พอสามารถใช้จากส่วนที่ 2 ได้
 4. ร้อยละ 10 ของเงินทั้งหมด จัดเป็นทุนการศึกษาให้กับสมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษา
 5. ร้อยละ 15 ของเงินทั้งหมด เป็นเงินกองทุนสำหรับจัดการเกี่ยวกับภัยพิบัติต่างๆ
- โดยเงินทั้ง 5 ส่วน จะนำมาจัดสรรใหม่ทุกสิ้นปี

ความเหมือนที่แตกต่าง “สวัสดิการใช้เงินเป็นตัวตั้ง” & “สวัสดิการใช้เงินเป็นเครื่องมือ”

มีการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่สมาชิกต้องการ “ใช้เงินเป็นตัวตั้ง” มี 13 ประเภท คือ รับขวัญเด็กแรกเกิด, ป่วย, เสียชีวิต, ทุนการศึกษา, ผู้สูงอายุยากไร้, ผู้พิการยากไร้, ผู้ด้อยโอกาสยากไร้, ผู้สูงอายุชัวยเกินร้อย, อุทกภัย, วัตภัย, อัคคีภัย, ศาสนา วัฒนธรรมและวันสำคัญต่างๆ

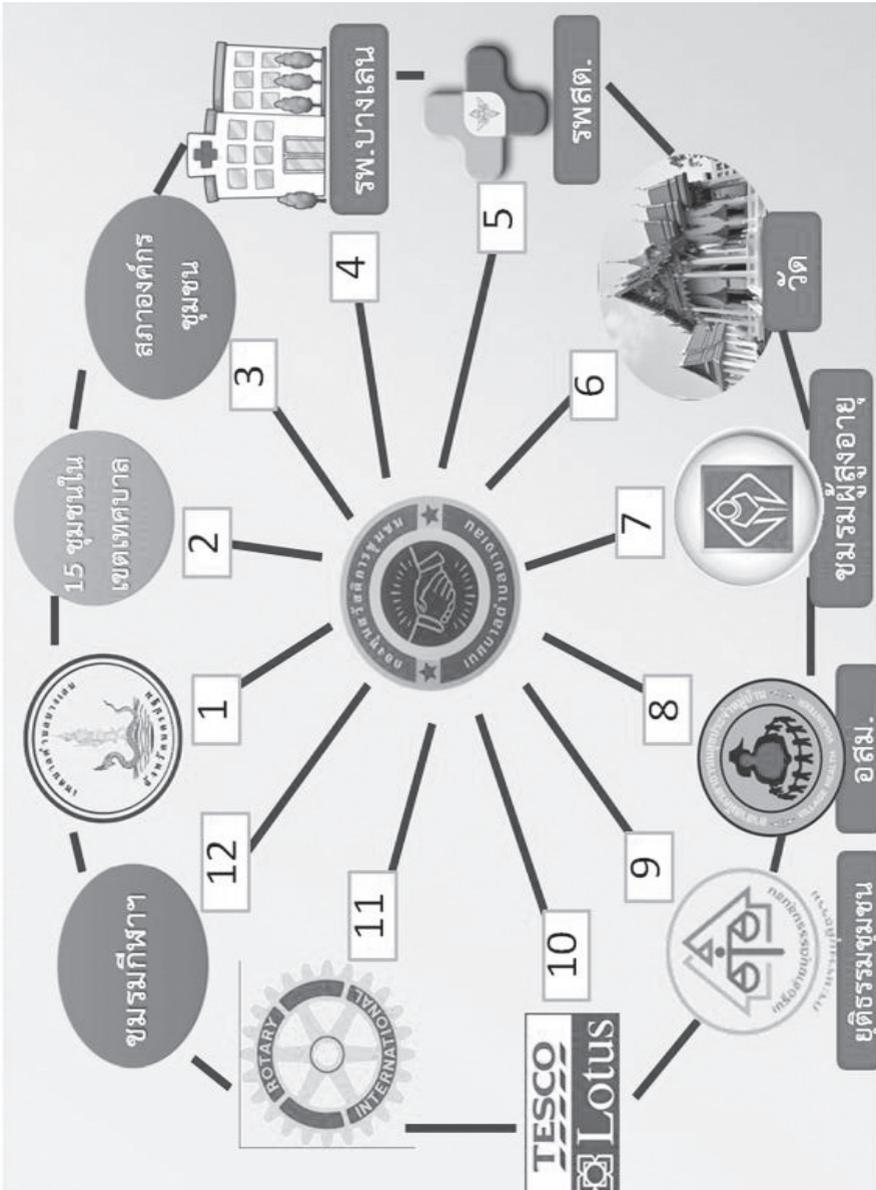
สวัสดิการที่จัดเพื่อช่วยเหลือสมาชิกและชุมชน “ใช้เงินเป็นเครื่องมือ” ฝึกอบรมอาชีพ, สอนเสริมให้นักเรียนที่มีปัญหาอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้, จัดถุงยังชีพ เสื้อผ้า ช่วยผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสที่ยากไร้, แก้ปัญหาน้ำดื่มราคาแพง, ไม่มีโต๊ะจีนรับประทานอาหาร และสอนกฎหมายใกล้ตัวให้ประชาชน/นักเรียน



“เคล็ดไม่ลับ” การของบประมาณสนับสนุนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)เขากลัวมากที่สุดคือทำงานเพื่อหาเสียง ต้องสร้างความมั่นใจให้เขาเข้าใจ วางใจ โดยเฉพาะกับตัวนายกเทศมนตรี โดยจะทำกิจกรรมอะไรไปบอกให้ตัวนายกได้รับรู้และถ้าเป็นไปได้เชิญนายกไปร่วมกิจกรรมด้วย เมื่อเกิดผลงานและมีโอกาสเสนอขอรับการสนับสนุนเงินสมทบจากเทศบาล เน้นทำงานเบื้องหลัง การของบประมาณสนับสนุน ต้องดำเนินงานให้ทันรอบงบประมาณของ อปท. ประมาณเดือนเมษายนของทุกปี เพื่อให้สามารถบรรจุไว้ในแผนงานของเทศบาลประกาศเป็นเทศบัญญัติ พอออกมาเป็นเทศบัญญัติ เทศบาลจะให้ทำบันทึกข้อตกลงและโอนเงินเข้าบัญชี ต้องดำเนินการลักษณะนี้ **“หากไม่ทำอย่าไปกล่าวโทษ อปท.ว่าเขาไม่ให้งบประมาณ”**



การเชื่อมโยง/บูรณาการระหว่างองค์กร “ภายใน”
 เขตเทศบาลตำบลบางเลน 12 องค์กร



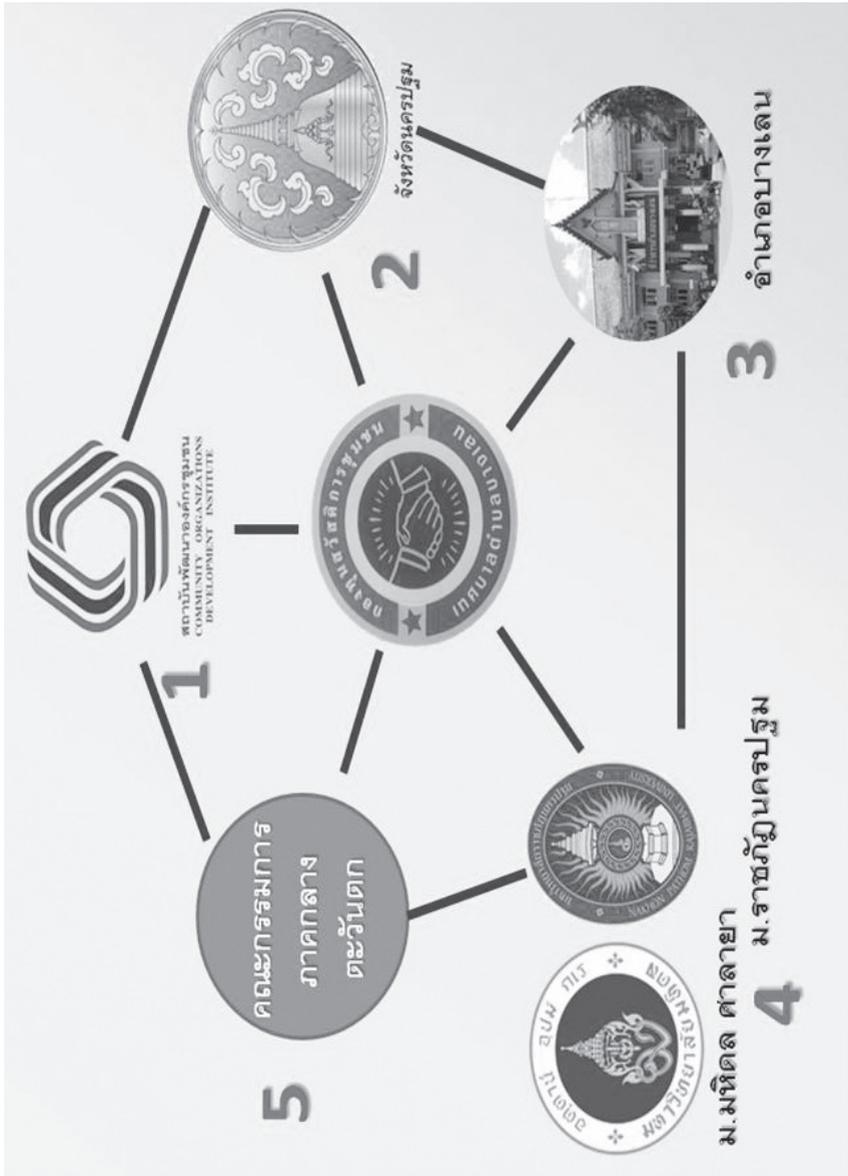
วิธีการ เชิญผู้นำชุมชน/กลุ่มองค์กรผู้มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาร่วมเป็นกรรมการบริหาร เป็นที่ปรึกษา เป็นวิทยากร ตรวจรักษา เยี่ยมผู้ป่วย มอบสิ่งของ ร่วมกิจกรรมต่างๆ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ทำคุณประโยชน์ต่อสังคม

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการเชื่อมโยง “ภายใน”

ได้ผู้นำชุมชน 15 ชุมชน ผู้นำกลุ่มองค์กรเข้าเป็นคณะกรรมการเป็นที่ปรึกษาหาสมาชิกเข้ากองทุน เทศบาลตำบลบางเลนสนับสนุนสถานที่ทำงาน มีบุคลากรคอยประสานงาน วัสดุครุภัณฑ์ งบประมาณสมทบ นายกเทศมนตรีเป็นประธานที่ปรึกษา แพทย์/พยาบาล ร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านสุขภาพ ห้างเทสโก้โลตัส สโมสรโรตารี ชมรมเป็ยะครูสมทรง ประชาชนร่วมบริจาคเงินให้กองทุนฯ พระได้เข้ามาเป็นสมาชิก บริจาคเครื่องไทยธรรมนำไปมอบให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ด้อยโอกาส ยากไร้ ชมรมผู้สูงอายุ ลงพื้นที่เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง ชมรมกีฬา นำกิจกรรมออกกำลังกาย “รำไม้พลอง” ยุติธรรมชุมชน ให้คำปรึกษาการเรียกร้องสิทธิสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชน สภาวัฒนธรรมตำบล ส่งเสริมกิจกรรมวันสงกรานต์



การเชื่อมโยง/บูรณาการระหว่างองค์กร “ภายนอก”
 เขตเทศบาลตำบลบางเลน มี 5 หน่วยงาน



วิธีการ ส่งเอกสารหลักฐานการจัดตั้งกองทุนฯ การจัดทำกิจกรรมรายงาน ส่งพมจ. พอช. เป็นประจำปีละ 2 ครั้ง มหาวิทยาลัยมหิดลศลาธาฯ ร่วมถอดบทเรียน การทำงานเป็นชุดความรู้ การทำงานสวัสดิการชุมชนเผยแพร่สู่สาธารณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ลงพื้นที่ค้นหาทุนทางสังคมของตำบลบางเลน ตั้งเครือข่ายกองทุนฯ อำเภอ จังหวัด เวทีระดับภาค ถอดบทเรียน เรื่องเล่า เคล้าความสุข บันทึกเรื่องราวดีๆ การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพของคนจังหวัดนครปฐม ภายใต้โครงการความร่วมมือการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในระดับตำบลพื้นที่ภาคกลาง

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการเชื่อมโยง “ภายนอก”

ได้รับการจัดตั้งเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน ได้รับเงินสมทบแล้ว 2 รอบ ได้รับโอกาสไปนำเสนอผลงานและวิธีการดำเนินการพื้นที่รูปธรรมจังหวัดนครปฐมต่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดนครปฐม ไปนำเสนอผลและวิธีดำเนินงานพื้นที่รูปธรรมในการประชุมติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชน 40 กองทุนจังหวัดนครปฐม วิทยากรนำคำบรรยายจัดทำเป็นเอกสารเรื่องเล่าจาก “ลุงสมควร” ไปเผยแพร่ทำให้ชื่อเสียงของกองทุนเป็นที่รู้จัก จึงมีกองทุนจากต่างจังหวัดไกลๆ มาขอศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 15 องค์กร ได้รับเกียรติบัตรเป็นรางวัลจากรัฐบาล ถึง 8 ฉบับ

รูปธรรมความเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอก เกิดผลด้านเศรษฐกิจและสังคม

1. การเชื่อมโยง/บูรณาการกับองค์กรทั้งภายใน ภายนอกเขตเทศบาล

- 1.1 เป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ทำ “โดยชาวบ้าน เพื่อชาวบ้าน”
- 1.2 มีความหลากหลายของคณะกรรมการที่มาจากทุกภาคส่วน
- 1.3 ระบบบริหารจัดการมีการบริหารจัดการอย่างมีระบบมีการสรุปผลการดำเนินงาน มีการรายงานผลการปฏิบัติงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 มีความโปร่งใสได้รับการตรวจสอบจาก สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ทุกปี



1.5 ได้รับการยอมรับจาก 15 พื้นที่ ให้เป็นพื้นที่แห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1.6 มีการถอดบทเรียนการทำงานเป็นชุดความรู้การทำงานสวัสดิการชุมชนแล้วนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ

2. การจัดสวัสดิการ มงแบบองค์กรวม เกิดผลที่เห็นชัดเจนใน 2 ด้าน

ด้านเศรษฐกิจ ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกกองทุนและประชาชน ลดรายจ่ายจากตู้จำหน่ายหยอดเหรียญ ลดลงลิตรละ 50 สตางค์

ด้านสังคม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ประชากรในเขตเทศบาลตำบลบางเลน มี 8,354 คน โดยประมาณ 47% เป็นคนส่วนมากของสังคมที่ไม่มีโอกาสได้เข้าถึงสวัสดิการของรัฐ พอมีกองทุนฯ ได้เข้ามาเป็นสมาชิก ถึง 1,368 คน เป็นการลดความเหลื่อมล้ำได้ประมาณ 27% ของจำนวนผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงสวัสดิการ

ปัจจัย 5 ประการ สร้างความสำเร็จจากการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชน

- มีการนำขับเคลื่อนที่มีจิตใจที่มุ่งมั่น เกาะติด ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค
- มีทีมงานที่เข้มแข็ง ทำงานเป็นทีม มีบทบาทที่เหมาะสม เช่น การให้เจ้าของธุรกิจร้านทองเป็นประธานบริหารกองทุน
- การเชื่อมโยงกับทาง อปท. อย่างมีศิลปะ เข้าใจในงานของ อปท. ทำงานอยู่บนความต้องการเสียง สนับสนุนจากประชาชน
- มียุทธศิลป์ในการทำงาน เห็นได้จากกิจกรรมที่กรรมการบริหารกองทุนได้ทำในหลายเรื่อง
- มีการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการเรียนรู้ทั้งจากวิทยากร และการดูงานจากกองทุนสวัสดิการชุมชนแห่งอื่น อย่างต่อเนื่อง และมีการนำมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง



แผนงานที่จะดำเนินการในปี 2561

จากข้อเสนอของสมาชิกในที่ประชุมสามัญประจำปีเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2560 ในปี 2561 ให้กองทุนสวัสดิการชุมชนจัดกิจกรรมดังนี้

1. ให้ตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ
2. ให้อบรมวิชาชีพผู้สูงอายุ เพื่อผู้สูงอายุจะได้มีงานทำและวิชาชีพที่อยากเรียน ได้แก่ การขยายพันธุ์พืช และการเพาะเห็ด
3. ให้ช่วยกันหาสมาชิกเพิ่มให้กองทุน โดยตั้งเป้าหมายให้ได้ 200 คน
4. คณะกรรมการขอสมาชิกกองทุนฯ ให้คณะกรรมการกองทุนได้พัฒนา ศักยภาพแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกองทุนอื่น

ชื่อผู้ประสานติดต่อพื้นที่ :

นายสมควร รวยเรืองรุ่ง
เลขานุการกองทุนสวัสดิการชุมชน
เทศบาลตำบลบางเลน
1/8 หมู่ที่ 8 ตำบลบางเลน
อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
E-mail : banglencity@hotmail.com
โทร. 085 263 0946 034 391 212



ข้อมูลอ้างอิง

1. เอกสาร “เรื่องเล่าจาก ลุงสมควร” : วิสุทธิ บุญญะโสภิต
2. ไฟล์นำเสนอและเอกสารประกอบการสมัครโครงการมอบรางวัลฯ กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ประเภทที่ 8 ด้านผลงานการจัดสวัสดิการชุมชนแบบองค์รวม หลายมิติ สามารถเชื่อมโยง/บูรณาการทรัพยากรจากหลากหลายแหล่งเพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สมควร รวยเรืองรุ่ง. สัมภาษณ์ 1 กุมภาพันธ์ 2561



“สืบสานประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย วิถีชุมชนตำบลหนองหงส์” กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

14 หมู่บ้าน วัฒนธรรมหลากหลาย ร่วมแรงร่วมใจทำงานจิตอาสา

จารีตประเพณีและวัฒนธรรม เป็นหลักสำคัญในการรวมกลุ่มกันในชุมชน ตำบลหนองหงส์มาอย่างยาวนาน ผ่านการช่วยเหลือ พี่งพาคอาศัยซึ่งกันและกัน ใน 14 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ทั้งหมด 36,245 ไร่ หรือ 57.992 ตารางกิโลเมตร จำนวน 1,877 ครัวเรือน มีจำนวนประชากร 10,938 คน ด้วยสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบ มีลำคลองไหลผ่าน 4 สาย ทำให้ชุมชนในตำบลสามารถทำการเพาะปลูก การเกษตร ทำสวนยางพารา (ข้อมูลจากโปรแกรมเพื่อชุมชน ก.พ.61) มีอาชีพหลักในการทำ เกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป ส่วนอาชีพเสริม ได้แก่ ค้าขาย และรับราชการ

ด้วยวิถีชุมชนตำบลหนองหงส์มีรากฐานมาจากประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิม ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เนื่องจากคนในตำบลส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงมีประเพณีวันสำคัญๆที่แต่ละหมู่บ้านร่วมกันสืบทอดและถือปฏิบัติกันสืบมา อาทิ วันบุญเดือนสิบวันเข้าพรรษา วันชักพระ วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ ฯลฯ ซึ่งเป็น ปัจจัยหลอมรวมคนในหมู่บ้านเกิดความร่วมแรงร่วมใจกัน ที่เรียกว่า **“การลงแขก”** ถือเป็นการลงแรงกันทำงานแบบจิตอาสา ซึ่งยังคงสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน



การก่อเกิดของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองหงส์

ก่อนริเริ่มกองทุน คนในตำบลได้ดำเนินการนำร่องโครงการ “หนองหงส์สู้เมืองไทยแข็งแรง” ได้รับรางวัลลำดับ 31 ของประเทศ จากนั้นตัวแทน อสม.และคนในตำบลจึงริเริ่มศึกษาดูงานของครูชบ ยอดแก้ว ประชาญ์ทองถิ่น ผู้ริเริ่มแนวคิดจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสาธารณสุขและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นพี่เลี้ยง และสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาดูงาน ภายหลังจากการศึกษาดูงานจึงได้ชักชวนและรวบรวมสมาชิกรวมตัวกันก่อตั้งเป็น “กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองหงส์”

“กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองหงส์” ก่อตั้งเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2548 เพื่อพัฒนาคนในตำบลให้เกิดความรัก ความสามัคคีและช่วยเหลือกัน มีบริการด้านสวัสดิการชุมชนได้ครอบคลุมทั้งตำบล คนในตำบลเกิดความสำนึกรับผิดชอบต่อกัน มีการช่วยเหลือกันเองก่อนพึ่งพาภาครัฐ แรกตั้งกองทุนมีเงินกองทุน 33,330 บาท ปัจจุบัน มีสมาชิกจำนวน 960 คน จำนวนเงินกองทุนสวัสดิการปัจจุบัน 3,883,884.71 บาท (ข้อมูลณ วันที่ 31 ธ.ค. 60) เริ่มต้นได้จัดกิจกรรมดูแลเด็กแรกเกิด ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการติดเตียง ด้วยการเป็นจิตอาสา โดยมีสาธารณสุขเป็นพี่เลี้ยงให้การอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกกองทุนฯ ต่อมาจึงได้ขยายสวัสดิการเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ สวัสดิการกรณีเสียชีวิต สวัสดิการการเจ็บป่วย/รักษาพยาบาล สวัสดิการเด็กแรกเกิด/คลอดบุตร สวัสดิการคนด้อยโอกาส/คนพิการ เป็นต้น โดยมีข้อตกลงร่วมกัน คือ **กองทุนไม่ได้ใช้เงินเป็นตัวนำกิจกรรม** แต่ใช้เงินเป็นเพียงปัจจัยขับเคลื่อนกิจกรรม ใช้การติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย ผ่านแอปพลิเคชัน และยังมีการช่วยเหลือและสืบทอดงานกิจกรรมของกองทุนฯ คนในตำบลหนองหงส์จึงมีความสุขบนพื้นฐานของการใช้ชีวิตช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นหลัก



ในอดีตคนในตำบลหนองหงส์ประสบปัญหาหนี้สิน รายได้ไม่พอกับรายจ่าย มีหนี้ผูกพัน บางครัวเรือนประสบปัญหาสุขภาพเรื้อรัง กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองหงส์ ได้มีแนวคิดที่จะช่วยเหลือคนในตำบลที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงได้กำหนด 5 หลักคิด เพื่อให้สมาชิกยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน ดังนี้

หลักการออม : สร้างวิธีคิดให้ชุมชนได้รู้จักการออมก่อนใช้ ด้วยการสร้างกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยจะออมตามความพร้อมของสมาชิกเป็นหลัก ทำให้หนี้สินของคนในหมู่บ้านลดลง

หลักการมีส่วนร่วม : ให้ชุมชนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน และไม่เลือกปฏิบัติ การยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ได้แก่ การจัดตั้งกองทุนวันละ 1 บาท ทำให้แต่ละหมู่บ้านมีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ไม่มีความขัดแย้งกัน และมีความโปร่งใส

หลักภราดรภาพ : มุ่งเน้นให้ชุมชนอยู่ร่วมกันแบบพี่น้อง เครือญาติกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การดูแลผู้สูงอายุ การเยี่ยมบ้านผู้ป่วย คนในตำบลหนองหงส์จะไม่ทอดทิ้งกัน ดูแลกันเสมือนญาติ ฯลฯ

หลักการให้และการรับ : ส่งเสริมให้สมาชิกเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ การให้ด้วยการเป็นจิตอาสา การลงแขก หรือ การทำหน้าที่เป็น อสม. ช่วยเหลือคนพิการ ซ้ำซ้อน ผู้ด้อยโอกาส และเป็นผู้รับ คือ เป็นผู้รับความสุขร่วมกัน รับความอบอุ่นในจิตใจ และความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น

หลักแห่งจิตอาสา : ยึดมั่นในการสร้างคนในตำบลให้เป็นคนที่สมบูรณ์แบบมีความดีคู่คุณธรรมผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การลงแขกปลูกข้าวไร่ข้าวนา การช่วยกันล้างถ้วยชามในงานศพ การช่วยงานเลี้ยงงานแต่ง งานบวช กิจกรรม อสม. ช่วยเหลือผู้พิการซ้ำซ้อน ผู้พิการติดเตียง ซึ่งคนในตำบลหนองหงส์จะทำด้วยใจ





กิจกรรมดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติในอดีตและยังคงปฏิบัติจนถึงปัจจุบัน

ด้วยวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนชุมชนตำบลหนองหงส์จะช่วยเหลือกันพึ่งพาค้ำชูซึ่งกันและกัน ไม่ทอดทิ้งกันมีความเป็นเครือญาติกัน ผ่านกิจกรรมต่างๆมากมายที่ช่วยให้คนในตำบลหนองหงส์มีความผูกพันกัน กิจกรรมที่เด่นๆที่ชัดเจน ดังนี้

1. **“ความภาคภูมิใจ”** ในกิจกรรมฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม ได้แก่ การลงแขกด้วยจิตอาสา ทำงานด้วยใจ ช่วยกันระดมแรงงานในการทำกิจกรรม เช่น การทำนา ทำไร่ ถางป่า ช่วยงาน งานแต่ง งานศพ งานบวชฯ

1.1 **การลงแขกในงานศพ** เช่น การประกอบอาหาร เสริฟโต๊ะล้างจาน ของว่าง ทำขนมไทยและน้ำสมุนไพร (ไม่ใช้น้ำอัดลม) ผลดีที่เกิดขึ้นต่อคนในตำบลหนองหงส์ คือ ประหยัดค่าใช้จ่าย เกิดสังคมเอื้ออาทร ความสามัคคี ลดความขัดแย้ง ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (รวยจนเสมอภาคกัน) ได้สมาชิกเพิ่มสังคมน่าอยู่

1.2 **การหิ้วปิ่นโต** เป็นวิถีชุมชนดั้งเดิมของคนในชุมชนตำบลหนองหงส์ ในวันสำคัญต่างๆ เช่น เดือนห้า เดือนสิบ ลูกหลานจะเดินทางไปเยี่ยมบุพการี พ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย โดยจะจัดอาหาร ใส่ปิ่นโตไปเยี่ยม

1.3 **ฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น** วิถีชีวิตการแต่งกาย เพื่ออนุรักษ์การแต่งกายแบบไทยโดยเฉพะไทยใต้ นุ่งผ้าปาเต๊ะ ผ้าลายไทย หลากหลายโอกาสในงานต่างๆ ซึ่งเป็นความภูมิใจของคนในตำบลหนองหงส์ที่ได้รื้อฟื้นวัฒนธรรมการแต่งกายดั้งเดิม อนุรักษ์และสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมของบรรพบุรุษขึ้นมาใหม่





2. **“รูปธรรมความสำเร็จ”** โครงการอยู่ดีมีสุข ภายใต้โครงการ **“คนหนองหงส์จัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจากครัวเรือนและชุมชนสู่การพึ่งตนเอง”** คนหนองหงส์พึ่งตนเองตามวิถีพอเพียงทุกบ้าน ทุกครัวเรือนจะมีการออมทำบัญชีครัวเรือน ปลูกผักปลอดสารพิษ เลี้ยงสัตว์ ผลิตของใช้ในครัวเรือน ผลิตน้ำหมัก และปุ๋ยชีวภาพใช้เอง ธารรงค์ไม่ใช้สารเคมี เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้และจำหน่าย นอกจากนี้ ทำให้คนในตำบลหนองหงส์ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พุดคุยสื่อสารกัน และยังมีกิจกรรมอื่นๆ ได้แก่

2.1 ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมไทย ได้แก่ เรียนทำขนมไทย การเรียนการขยายพันธุ์พืช การประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้เพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น ล้อยางรถยนต์

2.2 จัดให้สมาชิกและคนในชุมชนเรียนรู้การนำวัสดุในท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่า

3. **กิจกรรมส่งเสริมคนดี** การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วันแม่แห่งชาติ วันสตรีสากล วันสตรีไทย วันเด็กแห่งชาติ ฯลฯ ร่วมกับเครือข่าย คัดเลือกคนดีสู่เวทีรางวัล



4. กิจกรรมจิตอาสา ได้แก่

4.1 กิจกรรมตั้งครัวเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยเครือข่ายลุ่มน้ำนคร
ตรัง กิจกรรมประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทาน กิจกรรมดูแลผู้เปราะบางทาง
สังคม



5. จัดการฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น

5.1 ฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ 1) เรื่องอาหารการกิน
โดยการรณรงค์ให้ปลูกพืชผักพื้นบ้านและนำมาประกอบเป็นอาหารพื้นบ้านดั้งเดิม
ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน เช่น แกงขมิ้นหนองหงส์ ใช้ไขมันเนื้ออ่อนเป็นเนื้อผัก
ผสมด้วยเครื่องแกง จัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ ผลิตแกงขมิ้น จำหน่ายทั่วไป เป็นอาหาร
สุขภาพและสืบสานภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ 2) การฟื้นฟูประเพณี วัฒนธรรม
ท้องถิ่น อนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น 3) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ อนุรักษ์สิ่ง
แวดล้อมและวัฒนธรรมไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร และการเชื่อมโยงหน่วยงานอื่นๆ

1. กองทุนสวัสดิการชุมชนมีการประชุมเชื่อมโยง ทั้งในระดับพื้นที่หรือ
โซน เป็นแบ่ง 3 โซนพื้นที่ ได้แก่ โซน 1 หมู่ที่ 1 5 3 14 และ 12 โซน 2 หมู่ที่ 4
6 7 และ 11 โซน 3 หมู่ที่ 2 8 9 10 และ 13 และระดับจังหวัด เพราะเป็นคณะ
กรรมการขับเคลื่อนกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัด



2. สมาชิกกองทุนสวัสดิการมีงานเชื่อมโยงเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

- 2.1 เข้าอบรมศาสนพิธี ร่วมกันกับสภาวัฒนธรรมอำเภอทุ่งสง
- 2.2 สมัครเข้าเป็นสมาชิกจิตอาสา
- 2.3 กองทุนเชื่อมโยงกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันแม่แห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา
- 2.4 กองทุนสวัสดิการเชื่อมโยงสภาองค์กรชุมชนตำบลในฐานะกรรมการสภาองค์กรชุมชน
- 2.5 กองทุนสวัสดิการชุมชน โดยสมาชิกร่วมกับจิตอาสา ร่วมกันประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทาน
- 2.6 กองทุนสวัสดิการชุมชน นำสมาชิกสู่เศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรม “คนหนองหงส์จัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจากครัวเรือนและชุมชนสู่การพึ่งตนเอง”

3. การเชื่อมโยงภาคีต่างๆ ได้แก่

- 3.1 อบต. อบจ. สนับสนุนการทำโครงการเศรษฐกิจชุมชน
- 3.2 กศน. หนองหงส์ ให้ความรู้เพิ่มรายได้
- 3.3 อาสาสมัครแรงงานจังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุน งบประมาณเรียนอาชีพ ฝึกอาชีพ เช่น การทำขนมไทย
- 3.4 สำนักงานเกษตรอำเภอทุ่งสง ให้ความรู้ด้านการเกษตร การขยายพันธุ์พืช
- 3.5 รพสท.หนองหงส์ โรงพยาบาลทุ่งสง สถานีกาชาดสิรินธร ให้การช่วยเหลือการให้ความรู้ เรื่อง ผู้ป่วยติดเตียง
- 3.6 พัฒนาชุมชน อำเภอทุ่งสง สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของกรรมการ
- 3.7 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ราชมงคลศรีวิชัย วิทยาลัยเทคนิค ทุ่งสง ฝึกอาชีพและสนับสนุนด้านการปลูกพืชสวนครัว การทำเศรษฐกิจพอเพียง





“คนในตำบลหนองหงส์ ทุกคนมีจิตอาสา ทำด้วยหัวใจ ผ่านการมีส่วนร่วม หัวใจ คือ การมีส่วนร่วม ทุกคนมีใจที่อยากจะช่วยเหลือ ถึงแม้ไม่ได้ไปช่วยก็จะส่งใจไปช่วยเสมอ ซึ่งกิจกรรมที่ได้ทำมาทั้งหมด ถือเป็นวิถีชีวิตของคนหนองหงส์จริงๆ จึงเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้สืบสาน ประเพณีที่หายไปได้กลับคืนมา”

นางเพ็ญศรี รัตนพันธุ์



ชื่อผู้ประสานงานติดต่อพื้นที่ :

นางเพ็ญศรี รัตนพันธุ์

ผู้ประสานงานกองทุนสวัสดิการชุมชน
ตำบลหนองหงส์

39 หมู่ 5 ตำบลหนองหงส์

อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

โทร. 087 276 3322

ข้อมูลอ้างอิง

1.ไฟล์นำเสนอและเอกสารประกอบการสมัครโครงการมอบรางวัลฯ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประเภทที่ 9 ด้านการฟื้นฟูระบบคุณค่าทางวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกลุ่ม หนุนช่วยเพื่อนรวมทั้งร่วมมือกับหน่วยงาน/ภาคีเครือข่ายต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนและสังคม

2.สมาชิกและกรรมการกองทุนสวัสดิการ.สัมภาษณ์ 5 กุมภาพันธ์ 2561





ภาคผนวก

โครงการมอบรางวัลองค์กรสวัสดิการชุมชน
: ผู้สรรค์สร้างความมั่นคงของมนุษย์ ตามแนวคิดของ
ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์
“คุณภาพชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน”



โครงการมอบรางวัลองค์กรสวัสดิการชุมชน : ผู้สรรค์สร้างความมั่นคงของมนุษย์
ตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์
“คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน”

.....
เสนอต่อ
สถาบันป๋วย อึ๊งภากรณ์

โดย
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
เครือข่ายสวัสดิการชุมชนระดับชาติ
มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
คณะกรรมการส่งเสริมกองทุนสวัสดิการชุมชน ในคณะกรรมการส่งเสริม
สวัสดิการสังคมแห่งชาติ
ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
มูลนิธิมันพัฒนา
และ
วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความเป็นมา

ข้อเขียน “คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน” ของอาจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เมื่อปี พ.ศ. 2516 เป็นแนวคิดสำคัญที่แสดงถึงความมุ่งหวังที่จะให้คนในสังคมมีปัจจัยพื้นฐาน ได้รับสวัสดิการสังคมที่ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี มีชีวิตที่มั่นคง พอเพียง ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ รวมทั้งการแบ่งปันทรัพยากรเพื่อประโยชน์ร่วมของสังคมโดยรวม นับเป็นแนวทางการสร้างความมั่นคงของมนุษย์ที่ทันสมัยใช้ได้จนถึงปัจจุบัน

รัฐบาล นักวิชาการ นักพัฒนาชุมชน/สังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้พยายามนำแนวความคิดนี้ไปสู่การวางนโยบายและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในสังคม แต่อย่างไรก็ตามผลที่ได้รับยังห่างไกลจากความหวังที่สูงส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของแรงงานนอกระบบ ด้วยในประเทศไทยมีแรงงานส่วนใหญ่ที่เป็นแรงงานภาคเกษตร และแรงงานนอกระบบในเมือง รวมแล้วกว่าร้อยละ 60 ที่อยู่นอกระบบการประกันสังคม ทำให้ปราศจากสวัสดิการพื้นฐานที่ควรต้องมีร่วมกันดูแลช่วยเหลือสมาชิกชุมชนกันเอง มีการฟื้นฟูระบบคุณค่า การช่วยเหลือเกื้อกูลที่

เป็นทุนเดิมของสังคมไทย ซึ่งถือเป็นระบบโครงข่ายการคุ้มครองสังคม (Social Safety Net) ที่สำคัญ จัดระบบสวัสดิการให้คนในชุมชน อาทิ เงินก้นถุงสำหรับเด็กแรกคลอด เงินทุนการศึกษา เงินช่วยค่ารักษาพยาบาล เงินไถ่ถอนหนี้สิน การดูแลผู้สูงอายุหรือพิการ เงินช่วยทำศพ ฯลฯ โดยอาศัยทรัพยากรจากหลากหลายแหล่ง เช่น ใช้จ่ายของกลุ่มออมทรัพย์หรือองค์กรการเงิน วิสาหกิจชุมชน ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ อำนวยประโยชน์แก่สมาชิกผู้ด้อยโอกาส หรือแม้กระทั่งใช้เงินบริจาคตามความเชื่อและหลักการทางศาสนา ฯลฯ จนกระทั่งได้มีการเชื่อมโยงกลุ่มองค์กร/ผู้นำเป็นเครือข่ายสวัสดิการชุมชนร่วมกันคิดและวางแนวทางการขยายการจัดสวัสดิการภาคประชาชนร่วมกัน

กองทุนสวัสดิการชุมชนและเครือข่ายเหล่านี้ ได้ยึดแนวคิดจากข้อเขียนของ อ.ป๋วยฯ เรื่อง “*คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง : จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน*” เป็นแนวทางการดำเนินงานของตน ประสานการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเสนอให้รัฐบาลร่วมสนับสนุนการจัดสวัสดิการโดยชุมชนบางส่วน จนกระทั่งปัจจุบันพื้นที่ที่มีกองทุนสวัสดิการชุมชนแล้วกว่า 5,800 ตำบล ที่มีระบบการจัดสวัสดิการพื้นฐานครอบคลุม เรื่อง เกิด แก่ เจ็บ ตาย สำหรับสมาชิกในชุมชน และมีการริเริ่มสวัสดิการใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่นั้นๆ อาทิ การส่งเสริมอาชีพ การฟื้นฟูสภาพแวดล้อม การจัดที่อยู่อาศัย การศึกษา ฯลฯ อีกด้วย ซึ่งต่อมากลุ่มต่างๆ ได้ขยายผลต่อจากพื้นที่ต้นแบบ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในแนวราบ จนเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายการสวัสดิการชุมชนในระดับจังหวัด ภาคและระดับชาติ

การที่ขบวนการสวัสดิการชุมชนสามารถร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคงในชีวิตโดยเริ่มต้นจากครอบครัวชุมชนท้องถิ่นของตนเองและให้รัฐร่วมสนับสนุนบางส่วน ถือได้ว่าเป็นทิศทางสำคัญของสังคมไทย ที่จะทำให้คนมีชีวิตที่มั่นคง พอเพียง และดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม ตามเจตนารมณ์ของ อ.ป๋วย ดังนั้น เพื่อเป็นการกระตุ้น ส่งเสริมให้กองทุนสวัสดิการชุมชนต่างๆ ในระดับพื้นที่ขยายกิจการสวัสดิการให้ครอบคลุมมิติต่างๆ ของชีวิตมากขึ้น ตลอดจนยกย่องกลุ่ม/กองทุนฯ ที่มีผลงานดีเด่น คณะกรรมการร่วมจึงดำริให้มีการมอบรางวัล ป่วย อึ้งภากรณ์ ถือเป็นรางวัลแห่งความดีงาม เป็นกำลังใจกับชุมชนท้องถิ่นในการร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีๆ สร้างความเข้มแข็ง ความมั่นคงของชุมชนฐานรากของสังคมไทย ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกย่อง เชิดชู องค์การ/กองทุนสวัสดิการชุมชน ที่ดำเนินงานช่วยเหลือดูแลคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างโดดเด่นในด้านต่างๆ
2. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายและกองทุนสวัสดิการในพื้นที่ โดยเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของบริการ และขยายผลกองทุนให้เกิดขึ้นครอบคลุมทั่วประเทศ
3. เพื่อกระตุ้นให้รัฐบาล ภาคเอกชน และสังคมตระหนักถึงคุณค่าของแนวคิดเรื่อง “คุณภาพชีวิตปฏิทินแห่งความหวัง : จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน” และร่วมนำไปสู่การพัฒนา นโยบาย ระบบปฏิบัติการด้านสวัสดิการให้ประชาชน และชุมชนเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงเหมาะสม

หลักการสำคัญ

การมอบรางวัลให้กองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีผลงานดีเด่น ตามแนวคิดของ อ.ป๋วยฯ มุ่งส่งเสริมการสร้างคุณค่าและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนกับสังคม การจัดการความรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ของท้องถิ่น กับความรู้สากล มากกว่าการประกวดหรือแข่งขันหาผู้ชนะการประกวด นอกจากนี้ ยังเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ เพื่อฝึกพลังสนับสนุนการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองของกองทุนสวัสดิการชุมชนในอนาคต

คณะกรรมการร่วมจัดทำโครงการ จึงขอความอนุเคราะห์รางวัลป๋วย อึ๊งภากรณ์ เพื่อมอบให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นเกียรติ ศักดิ์ศรี และกำลังใจแก่กองทุนฯ ทั้งหลายทั้งที่ได้และไม่ได้รับรางวัล

รางวัลนี้จะมอบให้อย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ กำลังใจให้กองทุนฯต่างๆ พัฒนาการทำงานของตนและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยทั้งในเขตเมืองและชนบทที่อาจไม่ได้รับสวัสดิการในระบบ

ประเภทของรางวัล ในเบื้องต้นได้กำหนดประเภทของรางวัลโดยนำแนวคิด “คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน” ของ ศาสตราจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มาพิจารณาร่วมกับลักษณะของระบบสวัสดิการชุมชน ประเภทรางวัลมีทั้งสิ้น 9 ประเภท (โดยไม่แบ่งตามอายุของกองทุน) ดังนี้-

1. ด้านการสร้างครอบครัวอบอุ่น การดูแลผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพชีวิต และคุณค่าในสังคม
2. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การรักษา ดูแล ป้องกัน สุขภาวะของคนในชุมชน

3.ด้านการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษา เพื่อการเติบโตเป็นคนดี และมีคุณภาพ

4.ด้านการพัฒนาการประกอบอาชีพพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน และการแก้ปัญหาหนี้สิน

5.ด้านการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงาน การจัดการขยะการจัดการและฟื้นฟูภัยพิบัติ

6.ด้านการจัดการ/จัดสรรที่ดินทำกิน เพียงพอต่อการดำรงชีพ การจัดการที่อยู่อาศัย การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร

7.ด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการกองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาล

8.ด้านผลงานการจัดสวัสดิการชุมชนแบบองค์รวม หลายมิติ สามารถเชื่อมโยง/บูรณาการทรัพยากรจากหลากหลายแหล่งเพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.ด้านการฟื้นฟูระบบคุณค่าทางวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกลุ่ม หนุนช่วยเพื่อนรวมทั้งร่วมมือกับหน่วยงาน/ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนและสังคม

นอกจากนี้ อาจมีการพิจารณามอบเกียรติบัตรสำหรับกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกในระดับประเทศ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่กองทุนฯ ที่มีการดำเนินงานในด้านต่างๆ และมีผลงานในเชิงประจักษ์ ในทางตรงข้าม หากไม่มีกองทุนฯ ที่มีผลงานดีเด่นเพียงพอ ก็อาจดเว้นการมอบรางวัลในสาขานั้นๆก็ได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. **ขบวนการ/องค์กรและเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนในพื้นที่และระดับต่างๆเข้มแข็ง** เป็นกลไกในการสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่คนไทยทั้งประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

2. **รัฐบาลประหยัคงบประมาณโดยภาพรวม** สำหรับจัดบริการสวัสดิการสังคมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่พลเมือง เพราะชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรสมทบ

3. **คนในประเทศไทยระลึกถึงคุณงามความดี** ของ อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ และสืบสานเจตนารมณ์ของท่านไปอีกนานแสนนาน

"คุณภาพแห่งชีวิต ปฏิทินแห่งความหวัง
จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน"
เป็นแนวคิดสำคัญที่แสดงถึงความมุ่งหวัง
ที่จะให้คนในสังคมมีปัจจัยพื้นฐาน
ได้รับสวัสดิการสังคมที่ทำให้เกิด
คุณภาพชีวิตที่ดี มีชีวิตที่มั่นคง พอเพียง

มีวค อิง ทัศน